

ALTS Seimui ruošti sudarytos komisijos

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro valdyba kartu su S-gos Rytų Apygardos valdyba posėdžiavo balandžio 11 d. J. ir E. Sirusų rezidencijoje, Woodhaven, N. Y. artėjančio S-gos Seimo pasirošimo klausimams aptarti.

Seimo rengimo vyriausiu šeimininku bus ALT S-gos Rytų Apygarda, kurios pirmininku yra ilgametis Tautinės Sąjungos darbuotojas Albinas Trečiokas, jam ir teks didžioji seimo organizavimo pasisekimo atsakomybės dalis.

Sudarytos šios komisijos: registracijos, kuriai vadovaus J. Kiaunė, A. Jurgėla ir K. Bačiauskas; baltiaus — J. Sirusas, P. Lanys ir A. Senikas; spaudos-informacijos — E. Čekienė, P. Narvydas ir J. Veblaitis.

Seimas įvyks gegužės 29 ir 30 dienomis, t. y. šeštadienį ir sekmadienį, Statler Hotel, New York. Ilgojo savaitgalio trečioji diena — pirmadienis, seimo dalyviams suteiks progos aplankyti Pasaulinę Parodą ar draugus newyorkiečius.

Balandžio 22 d., 8 val. Lietuvių Atletų klube, Brooklyne įvyks pirmasis visų komisijų narių posėdis, kuriame bus plačiau išdiskutuoti seimo rengimo reikalai ir pasiskirstyta pareigos.

Mirė B. Masiulis

Balandžio 18 dieną Michigan City, Indianoje, mirė Boleslovas Masiulis, sulaukęs 76 metų amžiaus.

Jo mirtimi lietuvių tauta neteko vieno žymiausio savo teisininkų, buv. Valstybės Tarybos pirmininko ir Teisingumo ministerio. Tautininkų srovė neteko žymaus darbuotojo, ilgamečio tautininkų fondo ir garbės teismo pirmininko.

• Š. VIETNAMAS atmetė 17 neutralių valstybių siūlymą dėtiis dėl taikos sąlygų. Vietoj savo siūlymų, komunistinės vyriausybės, nuo Maskvos ligi Hanoi, grąšina "savanoriais", dujų karu, Bendrai, karinga komunistų laikysena bent šiuo momentu neteikia bet kokių vilčių taikiam Vietnamo klausimo išsprendimui.

• SOV. S-GA RUOŠIASI įsteigti raketų bazes prie Hanoi, iš paruošiamųjų darbų spėjama, kad tai busiančios tokios pat raketos, kurių bazės buvo įruoštos Kuboje.

• JAV LEKTUVAMS bombarduojant svarbius susisiekimo ir tiekimo mazgus Š. Vietname, alifantų ir kt. draugiškų valstybių laivai be perstojimo plaukia į to komunistinio krašto uostus, pristatydami prekes. Vien paskutiniomis mėnesiais pastebėta 153 laivai, pristatę prekes to komunistinio krašto išlaikymui.

• MILIJONAI DOLERŲ, skirtų kovai su neturtu, naudojami demokratų partijos politinei našinerijai atkurti tose vietovėse, kur žmonės neberodė susidomėjimo

Vietnamo partizanai prie priešišktuvinės patrankos pasiruošę apšaudyti pasirodžiusį amerikiečių lėktuvą.

PARTIZANINIS KARAS

ATOMINIAME AMŽIUIJE DAŽNAI LAIMIMA VISAI PRIMITYVIAIS GINKLAIS. — PARTIZANINIS KARAS NUO MARKSO IKI MUŠU LAIKŲ. — PATYRIMAI KINJOJE, KUBOJE, KIPRE, GRAIKIJOJE, MALAJUOSE IR KONGE. — PARTIZANINIO KARO TEORIJA IR PRAKTIKA.

Vytautas Meškauskas

Belaukiant žinių apie karo eigą Vietname, pravartų truputį atsiminti kai kuriuos patyrimus kituose partizanų karuose. Tos rūšies karas yra toks, kur kovoja ne dvi reguliarios kariuomenės, besilaikančios tam tikrų nusistovėjusių taisyklių, bet civiliai, kuriuos tik tada gali atskirti nuo kitų gyventojų, kai jie pradeda įtave šaudyti. Komunistai, kurie garsiai kalbėjo apie taiką ir reikalauja nusiginklavimo, partizaninius karus, kuriuos jie vadina "išvadavimo karais", laiko viena iš geriausių priemonių savo tikslams pasiekti. Ir kaip visados savo religijoje, jie argumentuoja už tai randa pas Karlą Marksą. 1849 metais -- kada dar kautynės nulemdavo kavalerija su kardais ir ietimis -- Marksas, kuris tada buvo "Neue Rheinische Zeitung" korespondentu Italijoje, samprotavo, kad tokio karo pagalba ir mažos tautos, kovojančios už savo laisvę, gali nugalėti ir daug stipresnį priešą.

Plačiu mastu partizaninio karo naudą įrodė šimtą metų vėliau Kinijos komunistų vadas Mao Tse-Tungas. 1938 m. jis išleido knygutę apie "Partizaninio karo prieš Japoniją strategijos problemą". Ten jis pranašavo, kad "partizaninis karas, kuris šiandien vedamas Kinijoje, neturi pavyzdžio pasaulio istorijoje. Jo įtaka bus jaučiama visame pasaulyje." Toje knygutėje Mao partizaninį karą padalino į tris fazes:

1. "Defenzyvinis pasitraukimas" -- kada maži partizanų daliniai pasitraukia į sunkiai prieinamas vietas ir iš ten užpuoliamais bei sabotužo aktais stengiasi palaužti priešo moralę.

2. "Smarkėjančios kautynės" -- kada jėgos pasidaro maždaug lygios. Tada partizanai nuolatiniame kautynėm priešiui neduoda ramybės, ir pagaliau --

3. "Priešpuolis" -- vykdomas jau reguliarios armijos. Toji reguliari armija turi būti tuo laiku jau sudaryta iš partizanų.

Vakaruose į tą mokslą nebuvo kreipiama daug dėmesio, tačiau ji atsiminė Stalinas, vokiečiams užpuolus Sovietų Sąjungą. Jis įsakė vokiečių užnugaryje organizuoti partizanų, Sovietų armijos vadovėliuose yra plačiai svarstomi partizanų kovos būdai. Skaičiuojama, kad sovietiniai partizanai nužudė apie 300.000 vokiečių karių.

Praktiškai savo teoriją Mao įrodė kiniečių pilietinio karo metu (1946-49 m.m.). To karo pradžioje Čiang-Kaišeko armija turėjo per 4 milijonus karių, tuo tarpu Mao partizanų skaičius nesiekė nė milijono. Tie partizanai nestojo atviron kovon, bet stengėsi įsigalėti toliau nuo didesnių miestų, daugiausiai šiau-

rinėje Kinijoje, kur jie savo kontrolėn paėmė netoli 100 milijonų gyventojų. 1949 m. Mao įautūrė 1,6 milijono reguliarią armiją, Čiang-Kaišekas tik 1,5 milijono. Tų pačių metų balandžio mėn. jis pradėjo ofensyvą prieš demoralizuotą Čiango armiją, kuri turėjo pasitraukti į Formozą.

Mao mokinyš Indokinijoje buvo advokatas, dabar virtęs generolu, Vo Nguyen Giap, 55 metų. Šiandien jis vadovauja partizaniniam karui Pietų Vietname. Kai 1945 m. Prancūzija atsisakė pripažinti Vietnamo nepriklausomybę, Giap pradėjo kovą su 30.000 partizanų. Per devynis metus nuolatinių kovų Giapas sudarė 300.000 vyrų gerai apmokytą ir apginkluotą armiją. Giap laikėsi Mao taktikos. Per devynis metus jis vengė didesnės atviro kovos, prancūzus vargindamas užpuolimais iš pasaly. Tik tada, kai prancūzams kovos įgrišo, jis išvedė į kovos lauką gerai apginkluotus dalinius, kurie užėmė Dien-Bien-Phu įtvirtinimus.

Pralaimėję prancūzai pradėjo studijuoti Giap taktiką. Vienas iš jų -- pulkininkas Gabriel Bonnet -- partizaninį karą bandė išreikšti tariamai matematine formule: RK yra lygu P plius P. Tai yra Revoliucinis Karas yra partizanų karo veiksmams plius psichologiniai - politinės operacijos. Nes tik tos operacijos gali sudaryti sąlygas, kuriomis partizanai gali jaustis gyventojų masėse, "kaip žuvis vandenyje" (Mao išsireiškimas). Už tat, norint sėkmingai pasipriešinti partizanams, visų pirma reikia pa-keisti psichologines-politines sąlygas, o vėliau duoti galutiną smūgį, kai tik partizanai sudaro sa-

Reikalauja priversti sovietus pasitraukti iš Pabaltijo

"Priimkime kaip galima greičiau vieną iš jau įneštų rezoliucijų ir priverskime sovietus pasitraukti iš Lietuvos, Latvijos ir Esti-

vo reguliarią armiją.

Idomu, kad prancūzai iš savo pralaimėjimo Indokinijoje gero-kai pasimokė ir prasidėjus partizanų karui Alžire pasiekė nemažų laimėjimų. 1957-58 metais gen. Massu vadovaujama 10-toji parašiutininkų divizija išvalė nuo partizanų Alžiro miestą, o vėliau buvo sunaikinti ir visi didesni partizanų daliniai. Kai pagaliau 1962 m. Evane buvo pasirašytos paliaubos ir Alžirui duota nepriklausomybė, partizanai teturėjo vos 4.000 karių, kurių dauguma buvo už Alžiro sienų Tunise ir Maroke! Kitaip sakant, Alžire prancūzai kapituliavo prieš politines, o ne karines jėgas. Grynai kariškai žiūrint, prancūzai neprileido prie trečios fazės. Tačiau jie nesugebėjo rasti politinės alternatyvos nepriklausomybės reikalavimui, už tat de Gaulle ir kapituliavo.

Panašiai buvo ir Kipre, kur Graikijos kariuomenės atsargos pulkininkas Georgios Grivas ne kariškai, bet politiškai nugalėjo 40.000 pulkai apginkluotų britų karių. Savo knygoje (Georgios Grivas - Dighenis: "Partizanenkrieg heute". Bernhard & Graefe Verlag fuer Wehrwesen, Frankfurt a.M. 1964) jis teigia, kad per 46 mėnesius kovos jis niekados daugiau neturėjo savo žinioje kaip šimtą kulkosvaidžių, 40 karabinių ir 300 revoliučių. Ir su tokiomis jėgom jis sugebėjo priversti pasitraukti britus. Tai dėl to, kad jis turėjo visuotinę salos gyventojų graikų pritarimą.

Beveik tuo pačiu laiku, kai Grivas kovojo su britais, Fidel Castro pradėjo savo partizaninį karą su 12 vyrų. Jį laimėjo tik dėlto, kad Batista režimas buvo kubiečiams gerokai nusibodęs ir Castro turėjo savo pusę viso pasaulio "viešąją opiniją". Castro "ekspertas" partizaniniame kare buvo Argentinos gydytojas Ernesto Guevara. Savo knygoje "La Guerra de Guerrillas", kurią rytų vokiečiai išsivertė "Partizanenkrieg" pavadinimu (išleido Militaerverlag, Berlin (Ost) 1962 m.) jis dar daugiau dėmesio skiria propagandos sektoriui. Tik tada, kai masės yra psichologiškai paveiktos, galima galvoti apie rimtesnius karinius veiksmus.

Tačiau nevisur komunistiniai partizanai laimėjo. 1950 m. jie pralaimėjo britam Malajoje. Graikai juos nugalėjo sutelkę 10 kartų daugiau karių. Malajoje 8.000 partizanų po dvylikos metų kovos nugalėjo 80.000 britų reguliarios

jos", — šiais žodžiais kreipėsi neseniai į savo kolegą kongresmanas Charles H. Wilson (D. — Calif.), rezoliucijos Lietuvos bylos reikalui autorius. Kongresmanas C. H. Wilson buvo įnešęs rezoliuciją praėjusiame Kongrese, neseniai iš naujo įnešė šiame Kongrese. Su kongresmanu ryšius palaiko dr. Petras Pamataitis, rezoliucijų žygio darbuotojas, gyvenas to kongresmano distrikte.

Neseniai senatorius Everett M. Dirksen (R. — Ill.) įnešė kitą rezoliuciją, kurioje liečiami ir Pabaltijo kraštai. Kiek seniau jis yra įnešęs kartu su senatoriumi J. M. Montoya (D. — N. M.) rezoliuciją, kurioje liečiami tik Pabaltijo kraštai.

Šiomis dienomis visai naują rezoliuciją Lietuvos bylos reikalui įnešė kongreso atstovė Edna F. Kelly (D. — N. Y.). E. F. Kelly yra Atstovų Rūmų užsienio reikalų komisijos narė. Šios komisijos rankose yra visos mūsų rezoliucijos, įneštos Atstovų Rūmuose. Komisijai (House Committee on Foreign Affairs) vadovauja kongresmanas Thomas E. Morgan iš Pensilvanijos.

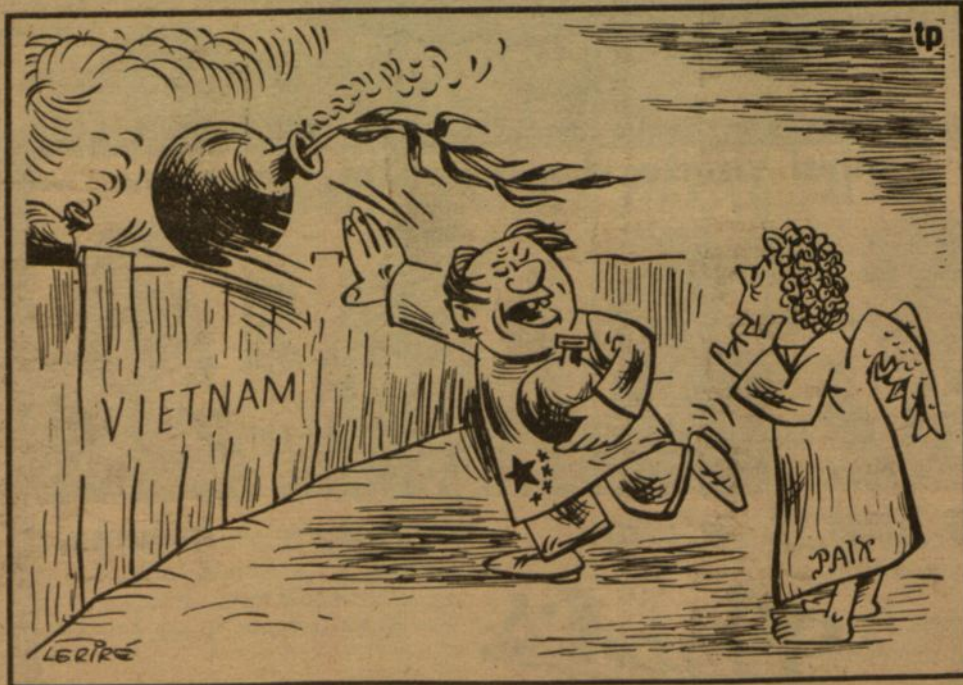
Jau turime šiame Kongrese 67 rezoliucijas Lietuvos bylos reikalui. Visi geros valios lietuviai kviečiami jungtis prie rezoliucijų pravedimo darbo.

kariuomenės vyrų su 180.000 pagalbinių karių iš vietos gyventojų tarpo!

Vietname iš karto norėta laikytis Malajoje vartotos taktikos. Būtent, steigti tam tikrus atsparos punktus, kurie galėtų patys apsiginti nuo mažesnių partizanų dalinių užpuolimo, tačiau tas nedavė gerų rezultatų. Daugiau vilčių duoda taktika, kurią siūlo prancūzų pulkininkas Roger Trinquier savo knygoje apie modernų karą (Roger Trinquier: "La guerre moderne", Editions de la Table Ronde, Paris 1961). Sakoma, kad toji knyga padariusi didelio įspūdžio ambasadoriui Henry Cabot Lodge, kurį prezidentas Johnsonas dabar pasiuntė tartis su JAV draugiškom ramiojo Vandenyne valstybėm. Trinquier, pats buvęs gen. Massu divizijos vieno pulko vadu teigia, kad "modernas karo tikslas yra gyventojų užkariavimas. Teroras yra tam tinkamiausias ginklas".

Pasak jo: "Moderniam kare mes turime reikalo ne su atskirais partizanų būriais, bet su gerai organizuota slapta armija, kurios tikslas yra paversti gyventojus. Pergalę galima pasiekti tik ją visai sunaikinus". Jei revoliucinė slaptoji armija vartoja terorą, teisėta vyriausybė neturi kitos priemonės kaip į terorą atsakyti irgi teroru.

Idomu, kad to pulkininko siūlytos taktikos laikosi, ir su pasisekimu, dabartinis Kongo premjeras Tschombe. Jos norėjo laikytis Vietname Diemo režimas, kuris tačiau buvo su amerikiečių palaikymu nuverstas. Retkarčiais pasirodžiusios žinios apie komunistinių partizanų kankinimus juos tardant sukelia nemažą pasipiktinimo Amerikoje, tačiau ar daug geriau yra užmušti gal visai nekalta žmogų bombarduojant ar liejant fosforą iš lėktuvų, kaip tai buvo daroma Vokietijoje ir dabar abiejose Vietnamo dalyse?

Mao: - Matai, aš visą laiką siūlau taiką!...

Kairėje gen. Paulus susipažįsta su padėjimi Stalingrado griuvėsiuose, Dešinėje per 400 metrų nuo vokiečių pozicijų Stalingrado vieno fabriko rūsyje gen. Čulikovas diskutuoja su savo štabo karininkais Stalingrado gynybą.

RYTŲ FRONTE.

(38)

Gen. Paulus prisiima kaltę

Dangus buvo apsidengęs tamais debesimis ir sniego pūgos slautė stepėse, Vokiečių lėktuvai turėjo pasilikti žemėje. Dar kartą oras pasidarė Stalino sąjungininku.

Lapkričio 22 d. vakare sovietai pasiekė Doną, o kitą rytą užėmė Kalačą, dabar VI-toji armija buvo "maiše". Kas daryti?

Po karo pasirodė daug knygų prirašytų apie Stalingradą ir tas klausimas ne vieno autoriaus nagrinėjamas, duodant įvairius atsakymus. Kai mūšis pralaimėtas, kiekvienas darosi gudrus aiškinamas, kaip jis galėjo būti laimėtas. Karo istorijoje svarbu nustatyti priežastis klaidingo veiksmo ar sprendimo, nes dažniausiai klaidingi sprendimai arba klaidingas įsakymų vykdymas būna pralaimėjimo priežastimi. Gi liečiant VI-tąją armiją ir Stalingrado pralaimėjimą, tai klaidos prasidėjo ne lapkričio pabaigoje, ir Paulus nėra vienintelis dėl to atsakomingas. Reikia prisiminti tik vyriausiojo vokiečių armijos štabo nutarimus vasaros metu.

Lapkričio 19-22 buvo paskutinė galimybė pataisyti tas klaidas. Lapkričio 19 d. vyriausioji vokiečių kariuomenės vadovybė, matydama pavojų, galėjo padėti atitaisyti 6-tai armijai įsakymą palikti Volgos frontą ir Stalingradą. To negalėjo padaryti gen. Paulus nežinodamas bendros fronto padėties.

Karaliaučiuje, generalinio štabo mokykloje, generolas Oswald dėstė generalinę taktiką, kursantams išdėstęs keliais žodžiais situaciją, pasakydavo: "Ponai, sprendimas už dešimties minučių, su trumpu paaiškinimu". To Oswald kursantai niekad neužmiršo.

Gen. Pickert, vadovavęs 6-tai priešlėktuvinei ir prieštankinei divizijai lapkričio 22 d. prie Nižni-Čirkaja susitiko savo seną Karaliaučiaus generalinio štabo mokyklos suolo draugą gen. Schmidą, kuris prisiminęs Oswaldą, paklausė: "Pickert, koks sprendimas ir trumpas paaiškinimas". Ir Pickertas atsakė keliais žodžiais: "Nėra kas daugiau daryti, kaip trauktis".

Schmidtas linktelėjo galva: "Mes taip pat galvojame, bet..."

Gen. Schmidt dar nežinojo, kad Hitleris priėmė nutarimą, jog VI-toji armija turi pasilikti Stalingrade. Tuo metu kai jis diskutavo su Pickertu buvo reikalinga išspręsti tik dvi problemas kaip apsaugoti užnugarį nuo sovietų puolimų, tai yra sudaryti stiprų frontą vakaruose ir pietuose, ir paruošti prasileidimą į pietvakarius. Svarbiausia ko reikėjo, kad aviacija pristatytų kuro tankams ir traktoriams.

Šita koncepcija vyravo Weichso armijų grupės štabe. Lapkričio 21 d. vakare jis įsakė laikyti Stalingradą ir Volgos frontą ir pasirodė prasileidimui. Pickertas netikėjo, kad aviacija galės ilgai aprūpinti armiją kuru ir reikalavo greito prasileidimo. Schmidtas aiškino, kad negalima palikti prie Dono II-tą ir IV-tą korpusą su 10,000 sužeistais. "Tai būtų napoleoniškas pasidavimas..." Paulus ir Schmidtas galvojo apie prasileidimą ir tam ruošėsi. Lapkričio 22 d. per pietus Weichsas persiuntė Hitlerio štabo telegramą generolui Paulus: "Laikytis ir laukti įsakymų". Tuo buvo norima sukludinti skubų atsitraukimą. Per tą laiką gen. Paulus geriau susipažino su padėjimi fronte ir vakare atsakė

telegrama: "Frontas nuo pietų iki Dono vakarų tebėra atviras. Už šalęs Donas pasidarė pereinamas. Tankų kuras greit išsibaigs ir tankai nebegalės būti nau-

Prie Stalingrado VI-tos armijos štabe gen. Seydlitz daro pranešimą armijos vadui generolui Paulus (sėdi vidury).

dojami. Šaudmenų padėtis kritiška. Maisto dar turime 6 dienoms. Armija numato laikyti plotą tarp Stalingrado ir Dono. Tam ėmėmės visų priemonių. Kad pasisuktų reikla: sustabdyti pietų frontą, kad būtų galima pasitikėti pristatymu oro keliu kuro ir šau-

menų. Reikalauju laisvos akcijos, jei nepasiseks išlaikyti pozicijas. Situacija mus gali privirsti palikti Stalingradą ir šiaurės frontą, kad nukreiptų visas jėgas prieš priešą pietuose, kad susisiekti su VI rumunų armija..."

Visa tai aišku, ir matyti, kokie buvo gen. Paulus tikslai. Jis numatė protinę planą, kuris buvo atsakymu visokiems galimyboms, tai yra, kad galėtų reikalui esant muštis atsitraukdamas.

10 val. vakaro Hitleris jam atsiuntė asmenišką telegramą, uždrausdamas laisvai veikti, įsakdamas pasilikti vietą su VI-ta armija.

Ši telegrama užkirtė kelią pasirošimui prasiveržti. Paulus tuoju pat reagavo. Lapkričio 23 d. 11 val. 45 m. telegrafavo armijų grupės štabą: "Prasiveržimas į pietvakarius ir į rytus nuo Dono dar galimas net sumedžiagintu nuostoliu, jei II ir IV korpus persikels per Doną."

Weichs pritarė ir persiuntė į vyriausiąjį štabą, pastebėdamas, kad neįmanoma užtikrinti oro keliu VI-tos armijos aprūpinimą. Vakare 11 val. 45 m. gen. Paulus dar kartą su savo generolais aptarė situaciją. Hitleriui nusimantė telegramą, prašydamas lei-

dimo prasileidžti. "Visi korpo vadaai sutinka su mano nuomone," ir pridėjo, kad nuo paskutiniųsios Hitlerio telegramos padėtis keičiasi žaibo greičiu, ilgiau negalima laukti, šaudmenys ir kuras baigiasi, daug patrankų nebūti sviedinių, armijai gresia sunaikinimas. Prasileidžiant bus susilaukta daug nuostolių, bet dalis armijos bus išgelbėta.

Hitlerio atsakymas buvo gautas kitą rytą 8 val. 38 min. pavadinamas "Fuehrerio sprendimas". Jame Hitleris įsakė sudaryti frontą ir laikytis prie Volgos, užtikrinamas, kad armijos aprūpinimas bus vykdomas oro keliu.

Šis įsakymas "prikalė" VI-tą armiją prie Stalingrado.

Hitleris nenorėjo nieko girdėti apie atsitraukimą ir generolams priminė 1941 m. žiemą prie Maskvos, kada atsitraukimas būtų sudaręs pavojų centriniam frontui. Bet čia buvo kita padėtis. Pasilikti armijai Stalingrade nebuvo strateginė būtinybė. VI-tos armijos uždavinys tikrumoje buvo pridengti Kaukazo armijos sparną ir ji tai galėjo atlikti neužimdama Stalingrado, o pasilikdama tik prie Dono.

Šiandien sakoma, kad jei Paulus žinojo, jog laikytis su nedidele pagalba gaunama oro keliu buvo neįmanoma, nereikėjo klausyti įsakymo. Bet kaip Paulus, sėdėdamas Gumareke galėjo spręsti apie bendrą fronto padėtį? Ar žiemą prie Demiansko apsupti 100,000 vokiečių nepajėgė išsilaikyti ištisus mėnesius aprūpinami oro keliu? Pagaliau Modelio armija ar neišsilaikė apsupime prie Rzevo? O kas dėjos prie Kolmo ir Sukiniči?

Goeringas buvo pažadėjęs Hitleriui, kad jo lėktuvai kasdien nunes po 500 tonų krovinį apsuptai armijai. Bet praktika parodė, kad vokiečių aviacija nepajėgė išpildyti šių normų. Artilerijos korpo vadas Seydlitz-Kurzbach siūlė neklausyti Hitlerio įsakymo ir bandyti prasiveržti pro sovietų apsupimo žiedą. Seydlitzas aiškino, bet jei 500 lėktuvų kasdien galės nusileisti, jie negalės atgabenti tiek medžiagos, kiek reikalinga, kad 200,000 karių armija galėtų tvirtai laikytis.

Paulus iš naujo perdavė pasiūlymą į vyriausiąjį štabą, bet negavo leidimo prasiveržti.

Ar gen. Paulus galėjo veikti

prieš Hitlerio įsakymą?

Ką padarė Chruščiovas spalio pradžioje, kai gen. Lopatinas norėjo pasitraukti iš Stalingrado, nes matė, kad jo armija turės pakelti didelius nuostolius? Jis paprasčiausiai nušalino Lopatiną pirm negu tas galėjo pradėti vykdyti planą. Paulus irgi nebūtų toli pažengęs. Dabar, kai įsakymai duodami per radiją, telefoną ar atgabenami lėktuvais, vadui sunku nepasiduoti įsakymams. Jis nebūtų štabe ilgiau išsilaikęs vienos valandos. Ryšis tarp Stalingrado ir Hitlerio štabo buvo geras, nors skyrė tūkstančių kilometrų tarpas.

Gen. Seydlitzas, norėdamas pastumti gen. Paulus apsispręsti išsiveržimui iš Stalingrado "maiso", lapkričio 24 naktį atitraukė savo korpo kairįjį sparną nuo Volgos. Jo nuomone, tai būtų buvęs pirmasis paruošiamasis žingsnis prasiveržimui. 94-toji divizija buvo užėmusi geras žiemos pozicijas ir jos aprūpinimas oro keliu vyko normaliai. Pildydama Seydlitzo įsakymo, ji pasitraukė iš fronto, sudegindama ir sunaikindama visą sunkiąją medžiagą, kurią negalėjo su saviu išsibaginti, vyrai apleido šiltnus blokhausus ir miesto pakraštyje įsitaisė sniege išraustose nepatogiose slėptuvėse. Jie galvojo, kad pasilikti tik laikinai, nes tuoj bus duotas įsakymas prasi-

veržimui. Deja, įsakymas nebuvo duotas ir buvo užklupti greitųjų sovietų divizijų. Taipdingo garsioji 94-toji divizija.

Charakteringa, kad pirm negu gen. Paulus sužinojo apie tai, kas įvyko kairiajame sparne, Hitleris jau buvo pilnai informuotas. Aviacijos dalinys, kuris buvo toje vietoje, užliarmavo ryšių karininką prie Hitlerio štabo. Už kelių valandų Hitleris pareikalavo iš Paulus pasiaiškinti, kodėl buvo atsitraukta iš šiaurinio Stalingrado fronto. Paulus pravedė anketą, bet neatsakė į klausimą. Jis nenorėjo Hitleriui išduoti Seydlitzo. Ir Hitleris niekad nesužinojo, kad dėl šio veiksmo buvo kaltas Seydlitzas. Paulus tylėdamas visą kaltę prisiėmė sau. Hitlerio reakcija prieš Paulus buvo smarki. Hitleris nuo Demiansko mūšio labai vertino Seydlitzą ir galvojo, kad fronto sutrumpinimo idėja buvusi Paulus. Jis nutarė šiaurės sektoriuje paskirti fronto vadą, kuris tik jam būtų atsakomingas, tuo vadu parinkdamas Seydlitzą... o Paulus paliktas lyg "stebėtoju".

Kai Paulus perdavė asmeniška Hitlerio įsakymą Seydlitzui, paklausė:

-- Ką dabar galvojate daryti? Seydlitz atsakė: -- Nelieka nieko kito, kaip klausyti.

(Bus daugiau)

PHILA. KORP! NEO-LITHUANIA

rengia

ŠEŠTADIENĮ, GEGUŽES 1 D.

McCallister's Ballroom

IŠKILMINGĄ
SUEIGĄ-BALIŲ

SU PROGRAMA

GROS EVENING STAR ORKESTRAS

PRADŽIA:

SUEIGOS 6 VAL. VAK.
BANKETO 7 VAL. VAK.
ŠOKIŲ 9 VAL. VAK.

PAKVIETIMAI IŠ ANKSTO GAUNAMI
PAS PHILA. KORPORANTUS.

KORP! NEO-LITHUANIA
PHILA. PADALINYS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ —

TAIP PAT MAISTO PRODUKTAI

Licenzijuota lietuvių įmonės, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS
CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

3212 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

Telef. CA 5-1864

2139 ir 2608 W. 69 St. Chicago, Ill. 60629

Telef. WA 5-2737

DIDELIS ĮSPARDAVIMAS medžiagų ir kitų prekių nepaprastai pigintomis kainomis. Angl. kostiumams medžiagos, kurių kaina buvo \$18.00 dabar tik \$14.00. 100% vilnonės kostiumams medžiagos buvo \$14.00, dabar \$10.50. Medžiagos 5 kostiumams tik \$22.50.

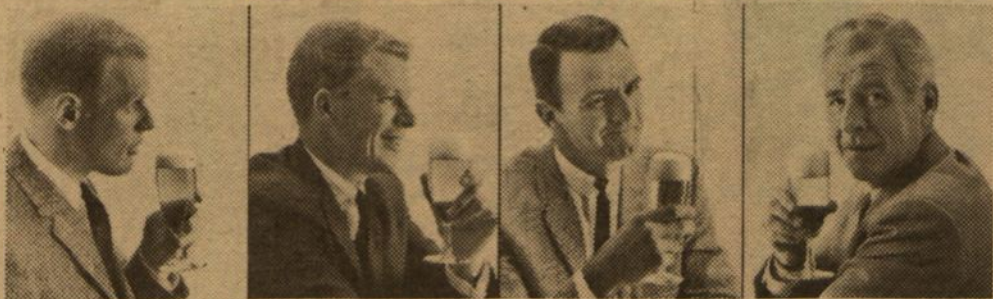
NAUJIENA: Suknelėms medžiagos — nylonas kartu su pamušalu.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

Ugnimi virinto skonis... štai, kas jame —

ir jums, ir jums, ir jums, ir jums.

Stroh's

UGNIMI VIRINTO SKONIS

PETIKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

KOOPERATINIŲ KELIŲ

Visos organizacijos, galvatrūkščiais kviesdamos narių metinius susirinkimus, nori pasidalinti su nariais turimais rūpesčiais, išsirinkti naujas vadovybes ir bendrai sutvarkyti visokius iškilusius reikalus. Tad ir Toronto Lietuvių Namų vadovybė nenorėjo nuo visų atsilikti. Lietuvių Namai, pagal savo pavadinimą, nėra kokia nors, kaip kitos, organizacija. Namai yra tik namai, kurių paskirtis tarnauti visiems lietuviams, jų atskiriems sambūriams bei organizacijoms. Tačiau namai taip sau iš nieko neatsirado, o turėjo būti dedamos pastangos, kad juos įsigijus ir per eilę metų jų nepaleidus iš savo rankų. Taigi, turėjo būti žmonės, kurie visa tai darė, rūpinosi, o taip pat ir šiandien nenustoja jais rūpintis.

Jų mes turime arti 600, kurie tik įkėlus koją į Kanados žemę, suvato mūsų lietuviškos veiklos reikalus ir prisidėjo prie Lietuvių Namų įsigijimo. Todėl tie asmenys, kurie juos pirkė, iki šiol rūpinosi ir sudaro gražią lietuvių bendrinę organizaciją. Palyginti su kitomis organizacijomis ji yra gausi ir tuo pačiu gali būti pajėgi atlikti ir dar didesnius užsimojimus.

Šiuo lietuvių sambūriu mes pilnai galime pasitikėti, nes jame tūno jėga, kurią gera linkme pakreipus dar šio to galima laukti. Juk prieš dešimtį metų su viršum, ne kur kitur, bet Lietuvių Namuose gimė kredito kooperatyvas Parama, stambiausia mūsų ekonominė organizacija Kanadoje.

Be Paramos, Lietuvių Namuose renkasi choras Varpas, tautiniai šokiai, Sporto klubas Vytis. Pabaltiečiai, Lietuvių ir kiti Fondai, LB, Karių sąjunga, LTS, SLA, Sauliai, Skautai ir kitos organizacijos. Sunku įsivaizduoti, kokia tuštuma būtų mūsų visuomeninė veikloje be Lietuvių Namų. Šiandien be savos pastogės mes pasimestume, nes neturėtume sąlygų nei kultūriniai, nei ekonominiai plėtotis.

Tačiau žvelgiant per eilę metų į mūsų lietuvišką veiklą, pastebime tam tikro nuovargio ir apsamanojimo simptomus. Antra, gal kiek per daug mus vargina ir įvairūs asmeninio pobūdžio parengimai, kaip vardadieniai, gimtadieniai, vestuvinės sukaktys, priešvestuvinės staigmenos ir kiti visokie netikėti atsitikimai. Reiškia, prasig gyvenom ir labiau palinkom į asmeninius išmonius.

Visuomeninė mūsų veikla ir bendri reikalai tai pajuto. Tokiu supasyvėjimu Lietuvių Namų dalininkai savo metiniame susirinkime balandžio 11 d. reikiškė nemažai susirūpinimo. LN likvidavimo klausimu iškeltas suabejojimas nerado jokio pritarimo. Visi pripažino, kad namai reikalingi, tik erdvesni ir sugestitojonavo reikalingumą plėstis. Tik tas plėtimasis turi būti realus, gerai apgalvotas ir kad turėtų praktiškos naudos.

Tuo reikalu buvo keliama mintis steigti Toronte lietuvių vartotojų kooperatyvą. Jo nauda mūsų kolonijos gyventojams tikrai turėtų būti nemaža. Gera idėja neturėtų būti palaidota, ją reikia propaguoti ir jungti lietuvių į naujai sumanytą kooperatinį vienetą. Jungtinės rankos, reikia tikėt, daug gali, tik mes jų neturime nuleisti ir trauktis.

Būti tokio kooperatyvo nariu pinigų daug turėti nereikia. Pilnai pakaktų šimto dolerių ir tas mažutis įnašas įjungtas į darbą su kitų tokių pat kooperatinių įnašais jau pajėgtų paskirti mūsų ekonominę gyvenimą nauja linkme. Gautas pelnas nenuėmė į svetimas rankas, bet paliktų to kooperatyvo narių kišenei. Be to jame atsirastų ir darbo mūsų žmonėms, kuris turėtų vietos lietuviams daugiau jungiamosios reikšmės.

Taigi, mūsų galybė slypi vienybėje, kuri yra būtina ekonominio gerbūvio kėlimui.

DEL PLAIN DEALER
STRAIPSNIO

Dirvoje pareikštas nepasitenkinimas Plain Dealer telpusiu straipsniu apie Clevelando lietuvių. Noriu pasakyti, kad ir aš buvau juo nepatenkintas dar prieš spausdinimą, šiaip taip priverstas autorė, jauną mergaitę, parodyti man ką ji parašė.

Pirmiausia, ji pasakė, kad jai duota tik vienos skilties straipsnio vietos, ne daugiau. Mačiau jai adv. Juliaus Smetonos pateiktą medžiagą: buvo vardai naujų lietuvių profesionalų -- gydytojų, inžinierių ir t.t., ir dar

kaip kas, bet ji sakė gali paminėti tik gydytojus, inžinierius, kitus, bet ne sudėti jų vardus, nes būtų per daug.

Apie senuosius lietuvių sakė dės tik apie 10 vardų, ir panašiai apie naujuosius. Buvo nederėjus nei klebonų vardų, nei Inspektoriaus Wallace, nei komisijonieriaus Skeročio, ką privertė padaryti. Jeigu būtų nurašius taip, kaip ji rašė apie kitas tautas, nebūtų paminėta nei kad prezidentas A. Smetona Clevelande gyvena.

Šiaip taip sutiko įdėti nors kelių organizacijų vardus, sakė jos bosas barsis už per ilgą straipsnį.

Bendrai, išsipašiau teisę leisti man patikrinti telpančias pavardes, nes paprastai amerikiečiai lietuvių pavardes žiauriai

J. PAUTIENIUS

Sodas (aliejus)

Nauja dailės paroda losangeliečiams

Sezonas prasideda gerai. Tuo tarpu tebeprimauja Chicago. Pirmieji šiais metais čia buvo atsiuntę savo kūrinius chicagiečiai dailininkai V. Virkau ir A. Kurauskas. Vos ši šventė užsibai-gė, ir dabar per Atvelykį, balandžio 24 dieną Lietuvių Bendruomenės Centro Namuose naują tapybos parodą atidaro dailininkas (vėl chicagietis) Juozas Pautienius. Ši paroda truks visą savaitę, iki gegužės 2 dienos.

Tai geriausias ir pats paskutinis laikas. Nes netrukus, vasaros pradžioje, per parapijos šventę laukiamas Adomas Galdikas. O rudenop ir dar daugiau naujienų numatoma. Galbūt losangeliečiai šį tą naujesnio sulauks ir per geguždišką Clevelando Galeriją, kuri sistemingai pradėjo organizuoti lietuvių dailės parodas...

J. Pautienius angelų mieste nebe pirmą, bet jau antrą kartą. Ir vis prisiekdė, kad nepaskutinį, nes ketinas kada nors čia persikelti gyventi (kuo labai sunku patikėti; nebent vėjai, šalčiai ir tornadai tam tikru sezonu jį čia atidangintų). Na, bet patrauklus mas suprantamas. Prieš porą metų suruoštoje parodoje, dail. Pautienius čia rado daugybę mėgėjų ir paliko beveik pusę visų savo parodoje išstatytų darbų. Tad pateisinamas noras grįžti ir parodyti kai ką daugiau, kai ką vėl naujo. Būtų normalu laukti, kad dailininkas pagaliau pasens, kaip ir kiekviena žmogiska būtybė, kuriai lemia nunokti.

sumaišo, sudarko. Tas pavyko padaryti.

Kadangi amerikiečiai mėgsta apie ateivius pareikšti, jog atvyko į Ameriką dideli skurdžiai čia laimės rasti, leido pridėti, kad bėgo nuo tarnavimo Rusijos kariuomenėje ir turtingų ūkininkų vaikais, ir kad daugelis pasišalinę po 1905 metų Rusijos revoliucijos.

Kaip mes norėjome, kad apie mus būtų parašyta -- neparašė. Tas straipsnis yra visai menkos vertės. Kitiems skaitantiems to užteko, kaip mums užteko skaitant apie kitas tautas.

K.S. Karpis
Cleveland

Šiam reporteriui teko pasidaryti po kambarius, kur parodai ruošiamos naujos drobės, - bet senatvės nematyti. Beveik priešingai, visuose darbuose pautieniškas stilius lengvai atpažįstamas, lyg ir tas pats. Bet kryptis įdomiai keičiasi - nuo impresionizmo į ekspresionizmą. Dar daugiau spalvos ir visa nuotaka. Nebematyti pilkumos, liūdesio, niūrumo, šaltų gamtovaizdžių. Vyrauja giedri, linksma nuotaka, pavasariai, žydinti sodai, liepsnojanti miškai. Kažkas lyg labiau kaliforniško.

Šį kartą J. Pautienius rengia parodą ne vienas, bet su savo draugu, pas kurį apsigyveno, pulk. J. Andrašitnu, ilgus metus praktikavusiu tapybą, kaip savo ma-loniausią laisvalaikio pramogą ir šiuo metu pasiekusiu profesinio dailininko lygmenį. J. Andrašit-nas parodoje išstatys aštuonius darbus, "užkietėjusiais" realistiškus, ir tatau sudarys naudingą kontrastą Pautieniaus ne mažiau užkietėjusiai "lopetėlinei" tapybai.

Adomas Galdiko paroda Bostone

Šeštadienį, balandžio 24 d., 5 val. po pietų, ALT S-gos Bostono sk. namuose bus atidaryta dail. Ad. Gal-

diko dailės kūrinių paroda. Adomas Galdikas yra vienas pačių iškiliausių mūsų dailės meno kūrėjų. Nepr.

ADOMAS GALDIKAS

Audra senkapiuose

Lietuvoj jis buvo Meno mokyklos profesorius. 1937 m. Tarptautinėj parodoj, Paryžiuje, jo darbai buvo apdovanoti aukso medaliu ir Grand Prix premija. Amerikoj jo kūriniai du kartus buvo premijuoti Floridoj.

Nuo 1952 m. dail. Ad. Galdikas pastoviai gyvena New Yorke. Bostone jo darbų paroda yra rengiama pirmą kartą. New Yorko, Chicagos ir Clevelando lietuvių tarpe jo dailės parodos turėjo didelį pasisekimą. Reikia manyti, kad panašiai dail. Galdikas bus sutiktas ir šviesioj Bostono liet. kolonijoj.

Paroda, kaip minėta, atidaroma balandžio 24 d., 5 val. po pietų. Sekmadienį, balandžio 25 d. ją bus galima aplankyti nuo 1 val. po pietų iki 9 val. vak. Kasdien visą savaitę ji bus lankoma nuo 6 val. 30 min. iki 9 val. 30 min. vak. Šeštadienį, gegužės 1 d., paroda bus atidaryta nuo 12 val. iki 8 val. vak., o sekmadienį, gegužės 2 d. nuo 11 val. ryto iki 6 val. vak. kada ji bus uždaryta. Parodą savo namuose rengia ir globoja ALT S-gos Bostono sk. valdyba, vad. inž. J. Dačio. Rengėjai Bostono lietuvių visuomenę maloniai kviečia dail. Ad. Galdiko dailės parodą gausiai lankyti.

BIRUKŠČIŲ DĖMESIUI

Nuo Japonijoje koncertavusio sovietų orkestro pasitraukęs Igor Birukštys yra iš tėvo pusės lietuvių kilmės ir norėtų susirasti savo gimes J. A. Valstybės, su kuriais jo tėvas ir senelis susirašinėjo dar Antrojo Pasaulinio karo metu. Igorio Birukščio senelis, dantų gydytojas Kazimieras Birukštys, buvo kilęs iš Rumšiškių, į Maskvą nusikėlęs dar prieš Pirmąjį Pasaulinį karą, kame vertėsi dantų gydytojo praktika.

Birukščiai arba apie juos žinantieji, malonėkite rašyti į Lietuvos Generalinį Konsulatą:

Consulate General of
Lithuania,
41 West 82nd Street,
New York, N. Y. 10021.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Imp. 3-Star FRENCH COGNAC	5th	4.59
2. Antique Bourbon Kentucky Str. Whiskey	5th	3.98
3. CANADA DRY VODKA	5th	2.98
4. Imp. French NAPOLEON Brandy	5th	3.35

5. COINTREAU Liqueur	5th	4.75
6. CHIANTI Imported Wine	5th	.98
7. Zeller SCHWARZE KATZE	5th	1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Anais metais Paryžiuje

Pasaulyje yra didesnių miestų už Paryžių (Londonas, New Yorkas, Tokijo, Maskva), pasitęsusių įdomesniame gamtovaizdyje (Rio de Janeiro, Budapeštas, Venecija), turinčių senesnę praeitį ir turtingesnius istorijos paminklus (Atėnai, Florencija, Roma)... Tačiau daugumai vis atrodo ir beveik kiekvienas, turėjęs progos ilgiau pažinti, sutinka, kad iš visų tų didmiestų įdomiausias ir maloniausias yra Paryžius, kurį ir prancūzai ir svečiai šaliai įsimyli, vėliau atsimeina ir vis ilgisi, iš savo pirmosios meilės.

Kelias metus prieš nusišovimą Ernest Hemingway rašė vienam savo draugui: "Jeigu jums pasisekė jaunystėje pagyventi Paryžiuje, tai kur vėliau savo gyvenime bekliautumėt, jis visada liks su jumis, nes Paryžius yra kiekvienos dienos šventė..."

Kodėl? Sunku išaiškinti, nes tiksliai negalima pasverti nepasveriamų dalykų. Gal ypač dėl to, kad Paryžius į pirmąją vietą yra iškopęs su savo ypatinga atmosfera, nuolat gaivia kūrybine nuotaika, meninės dvasios iškilumu, skonių ir sąmoju, gyvenimo laisvumu, pagaliau daugelį pagaunančiu frivoliskumu. Kiekvienas jame gali surasti tai, ko ieško ir kas jam labiausiai patinka.

Žymusis amerikiečių rašyto-

jas E. Hemingway po pirmojo karo Paryžiuje praleido kelerius savo jaunystės metus (1921-26), o ir vėliau ne kartą čia mėgdavo užsukti atostogoms. Gintrojo karo pabaigtuvėse jam kaip "fronto korespondentui", buvo suteikta privilegija su pirmaisiais prancūzų divizijos koviniais daliniais įgyti nacių okupuotą Paryžių, kur jis tą patį vakarą, kaip vėliau pasakojosi, sėkmingai išlaisvino Ritz viešbučio barą ir jo vynų sandėlį.

Į senatvę pradėjęs sirginti ir turbūt įsitikinęs, kad plintanti vėžio liga bus nepagydoma, Hemingway nusišovė viename Idaho miestelyje, tuo gestu be abejo norėdamas išdidžiai parodyti savo drąsą ir jam būdingą vyriškumą. O prieš tai jis dar sušpėjo parašyti literatūrinių atsiminimų ir įspūdžių knygą apie aną išgyventą penkmetį Paryžiuje.

Ši knyga turėjo ir tebeturi platų pasisekimą Amerikos skaitytojuose. Tik jos vardas kiek nepaprastas ir gražiai lietuviškai labai sunkiai išverčiamas -- "A Moveable Feast". Tai reiškia šventė, ar puota, kuri yra kilnojama, judanti, galinti vykti bet kada, maždaug nepaliaujama, kasdieninė. Tačiau visai tinkamo ir poetiškai skambančio būdvar-

džio lietuviškai aš nežinau ir žodynuose dar nesuradau. Tegu taip ir palieka: Paryžius -- tai šventė, tai puota.

Knyga rodo, kad rašytojas jau buvo pavargęs. Paskutinis jos skyrius savo stiliumi ir nuotaika skiriasi nuo pirmųjų, lyg jėgoms ir dvasinei atsiminimų įtampai silpstant. Bet šiaip jau, ta Nobelio premijos laureato kelerių metų jaunystės atsiminimų iškarpa lieka pavyzdžiu, kaip praeities vaizdus ir nuotykius galima nutapyti literatūriškai, gyvai, stilingai ir su sąmoju.

Nors man visu dešimtmečiu vėliau ir veik dvigubai ilgiau teko išgyventi tame mieste ir nors rašytojas savo nuotykius pasakoją be jokių gilesnių filosofavimų, neatskleisdamas naujų savo literatūrinio brendimo paslapčių, ši knyga skaičiau su retu malonumu, visur rasdamas tas pačias vietas ir gatves, kuriose gyventą, studentiškus viešbučius ir kavinės, Senos pakrantes, parkus, arklių lenktynių laukus, knygynus, amžiną bohemišką dvasią ir tūkstančius pusiau įvykusių ar niekada neįvykusių svajonių.

Sakoma, kad tos knygos mums įdomiausias, kur surandame ir savųjų išgyvenimų dalį. Ir kaip tu jų nerasi, kada rašytojas savo paryžiškos puotos veiklą užbaigia žodžiais: "Toks buvo Pary-

žius anais laikais, kada mes buvome labai neturtingi ir labai laimingi..."

Ernest Hemingway jau apie 1930-sius metus buvo gana populiarius Europoje. Ir jau tada Kaulo literatūrai sluoksniuose jis buvo skaitomas, daugiausia iš rusiškų ar vokiškų vertimų. Skaičiata kada kai kuriuos jo apsakymus ir pirmuosius karinius romanus, bet man jokio įspūdžio nepadarė. Bet kai kurie iš draugų jį mėgo ir ypač gyrė jo taupų, sausą, tikslų, visada konkretų ir tiesioginį, be puošmenų stilių, įgytą geros reporterio mokyklos laikotarpiu rašytojo jaunystėje.

Jis man ėmė patikti ir užimponavo tik žymiai vėliau, jau Amerikoje, paskaičius "Senį ir jūrą", ir ypač jo reportažinį veikalą apie ispanų žymiųjų matadorų, Ordonez ir L.M. Dominquin, varžybą, pavadinimą "The Dangerous Summer", iš kurio pirmą kartą ėmiau suprasti, kodėl ispaniškasis pasaulis taip žavisi ir Pergvena bulių kautynės ir kas yra gražu, didinga ir net prasminga šioje pačioje šlykščiausioje ir kruviniausioje sporto šakoje, - klastingo žmogaus ir jo įsiutusių gyvulių žūbtinėje kovoje.

Dar anais jaunystės metais Paryžiuje Hemingway domėjosi kovomis su buliais ir taupę pinigų kelionei į Ispaniją. Visoje jo knygoje atsispindi jo žinomas charakteris - pamėgimas veiksmo, sporto, karų, rungtynių, lenktynių, lošimų, žuvalimo, medžioklių, lėbavimo ir išgėrimo, kuojis garsėjo visą gyvenimą. Tada tik pradėdantis rašytojas, metęs kiek pelningesnę laikraščių reporterio amatą ir pasiskyręs grožinei literatūrai, jis Paryžiuje gerokai vargo ir vertėsi "studentiškai". O buvo dienų, kai stigo atliekamo franko ne tik vynui, bet ir sotesniam užkandžiui.

"A Moveable Feast" nuotykių ir mandagių anekdotų fone pateikia mums susitikimų ir santykių panoramą apie anglosaksų literatus Paryžiuje po Pirmojo Pasaulinio Karo. Išskyrus praleistą vakarą kavinėje su įsigėrusiu dailininku Pasciu, kitos platesnės prancūzų literatūrinės bohemos Paryžiuje jis veik neliečia, nes, matyt, su ja tiesioginių santykių neturėjo.

Už tat jis apysakininko gyvumu vaizduoja savo susitikimus ir pokalbius su Paryžiuje apsigyvenusia amerikiečių rašytoja ir menininku "globėja" Gertrude Stein, knygyno savininke Sylvia Beach (už dyką skolinusia jam knygas skaityti), rašytojais ir poetais Ford Madox Ford, Dunning, James Joyce, Ezra Pound ir ypač Scott Fitzgerald ir jo pamišėle žmona Zelda. Dalis tų vardų šiandien žymūs anglų ir amerikiečių literatūroje, kiti išblėso ar dingę.

Nors knygoje, kaip minėjau, nedaug tėra gilesnės reikšmės naujų atidengimų, bet visa tai sudėstyta jautliai, gražiai, trumpai, su meistro patyrimu ir skoniu. Štai vienas gražus Hemingway stiliaus sakinyš, kuriuo jis aprašo šaltą ankstyvo pavasario naktį, su žmona grįžęs permiegoti į kuklaus studentiško Lotynų Kvartalo viešbučio kambarėlį ir kada paryčių nubudęs pradeda mąstyti apie gyvenimo sudėtingumą: "Bet Paryžius buvo labai šaltas miestas, o mes jauni, ir niekas čia nebuvo paprasta, net ir skurdas, net ir staiga gauti pinigai, nei mėnesiena, nei tai, kas teisu ar klaidinga, nei alsavimas kaž kieno, kas guli šalia tavęs mėnesienoje..."

Tokias vietas seniau būdingai praleidęs. Bet šiandien, atsiminimų bangom teleškuojant į anuos tolimuosius krantus, tokie žodžiai į mane vėl jautriai prakalba, nuskamba lyg savaisiais išgyvenimais ir tartum atrodo prasmingi, kai iš tikrųjų juose gi nėra jokios didelės prasmės. Tai tik neturtinga, bet laiminga jaunystė.

Pabaigai iš daugelio kitų norėčiau paminėti vieną anekdotą, į kurį atkreipė dėmesį visi šios knygos amerikiečių recenzentai. Savo atsiminimais Hemingway negailėtingai sugrįovė vieną didelį mitą apie ano pokario amerikiečių garsiosios "lost generation" sąvoką.

Gertrude Stein turėjo seną Fordą, kurio motoras bėdavo sunaikai užvedamas, ir vis reikėdavo taisyti. Kartą starterį taisė

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UZRASAI ***

"VIENĄ GRAŽIĄ DIENĄ", pereitą rudens, atėjo laiškas iš Connecticuto, Be siuntėjo adreso, be parašo, parašytas pusėtinai taisyklingai lietuviškai, lietuviška (neamerikinės mokyklos) ir, greičiausia, moteriška, ne pradžiamokslinio, o greičiau vidutinio gimnazijinio įgudimo rašysena:

"Šv. Antano grandinė (lenciūgelis) Malda prie Šv. Antano, Šv. Antanai, melskis už mus ir mūsų reikalus, duok mums laimę, ramybę, ir džiaugsmą. Išpildyk mūsų svarbius troškimus. Melskis už mūsų mirusius, Maldaujame, Dieve, pagelbėk mums neiti į amžiną laimę. Amen. Paaškinimas. Panašus laiškas yra pradėtas Amerikoje ir turi apėiti visą pasaulį. Laimė ir džiaugsmas aplankys tą žmogų, kuris tikėdamas ir neatidėliodamas išsiųs tuos laiškus 13-kai asmenų per 13-ką dienų. Taigi, neatidėliok ir nepagailėk kelių centų, bet truputį laiko. Palaikyk šitą relikvijėlį ir sulauksi didelių malonių. Keli pavyzdžiai: Vienas klebonas kuris šį prašymą išpildė, išlošė daug pinigų. Vienas anglas, kuris šį laišką sunaikino, per tą laiką neteko savo sūnaus. Vienas gavęs šį laišką, jei per 13-ką dienų iš jo juokėsi rodydamas jį kitiems, liko nelaimingas, užmirštas. Jau Amerikos kariai labai sutingę, platindami šį Šv. Antano relikvijėlį. Taigi, prašau išpildyti šį prašymą, viska, kaip čia, paminėti, ir laukti džiaugsmo. Prašau pradėti išsiuntinėti greitai tolyn. Reikia surašyti viską, kaip čia yra, ir tą patį galima išsiųsti. Siuntėjo pavardė ir adresas nereikalingas rašyti." (Išskyrus kabutes nieko nepridėta ir niekas -- nei žodžiai, nei raidės, nei skiriamieji ženklai -- nepakeista).

Panašų laišką atsitiko kartą gauti ir Lietuvoje, dar gimnazijoje, 1922 ar 1923 metais. Taisi irgi žadėjo daug malonių už 13-kos nuorašų išsiuntinėjimą ir grąsė visokiomis nelaimėmis už grandinės nutraukimą. Bet mokytojai buvo reiklūs ("Lacinu kalbuos gramacija, šita puona, ne kamiedži, šita reikia dzirbti"), kiti interesai buvo gausūs -- kur tu čia rašysi tryliką nuorašų! Grandinėle toj vietoj nutrūko. Bet ar tai bus buvęs amnestijos metas, ar kas -- bausmės už tokį nelojalų apsilėidimą kažkaip neteko pastebėti.

Dabar grandinėle būsiu išlaikęs nutrauktą net 13 kartų po 13 dienų, bet ir vėl nieko itin pikta neatstikto, netgi niekas neužmiršo -- ne tik bičiuliai, o ir tie, kurie vėliau būtų užmiršę (pvz., kreditoriai, Internal ir NYS Revenue Service, ar tūli "karo kivi" iškasę kovūnai). Tad pažiūrėsim, kas atsitiks, jei per šį užrašą bus paskleista kelis šimtus kartų po 13 to "relikvijėlio" kopijų... Gal vertėtų, visa pametus, išmokti pokerio ir, kaip tam klebonui, išlošti daug (kelis šimtus kartų daugiau) pinigų?

jaunas mechanikas, grįžęs iš karo, bet tinkamai nepataisė. Gertrudė pasiskundė garažo savininkui, ir šis tuoj su prancūzo smarkumu ėmė barti mechaniką ir pamokslą užbaigė tikrais beviltiško žodžiais:

- Jūs visi tokie esat la generation perduel...

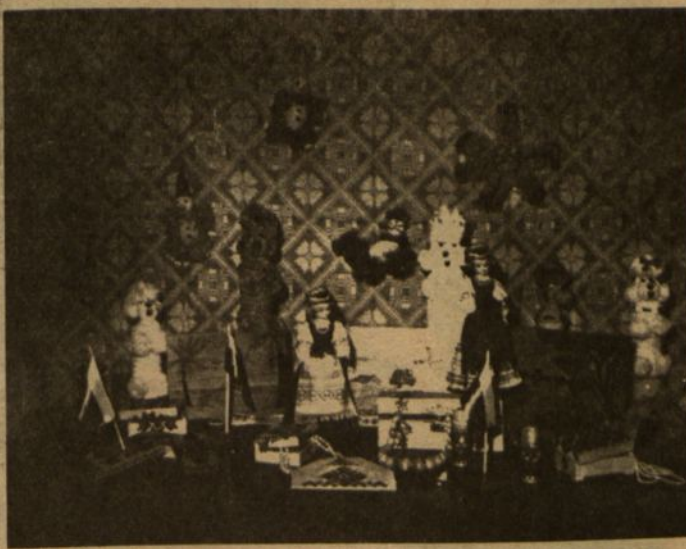
Kai tą dieną Ernestas apsilankė pas Gertrudę, ši jau buvo įsikandusi garažininko posakį:

- Ir jūs visi jaunuoliai, kurie buvot kare, esate praužuvusioji generacija. Jūs nieko nemokate gerbti, mirtinai nusigeriate... Ir nesiginčyk su manimi, tu irgi esi la generation perduel. Lygiai toks kaip apie aną sakė garažo savininkas, - barė ji toliau Ernestą.

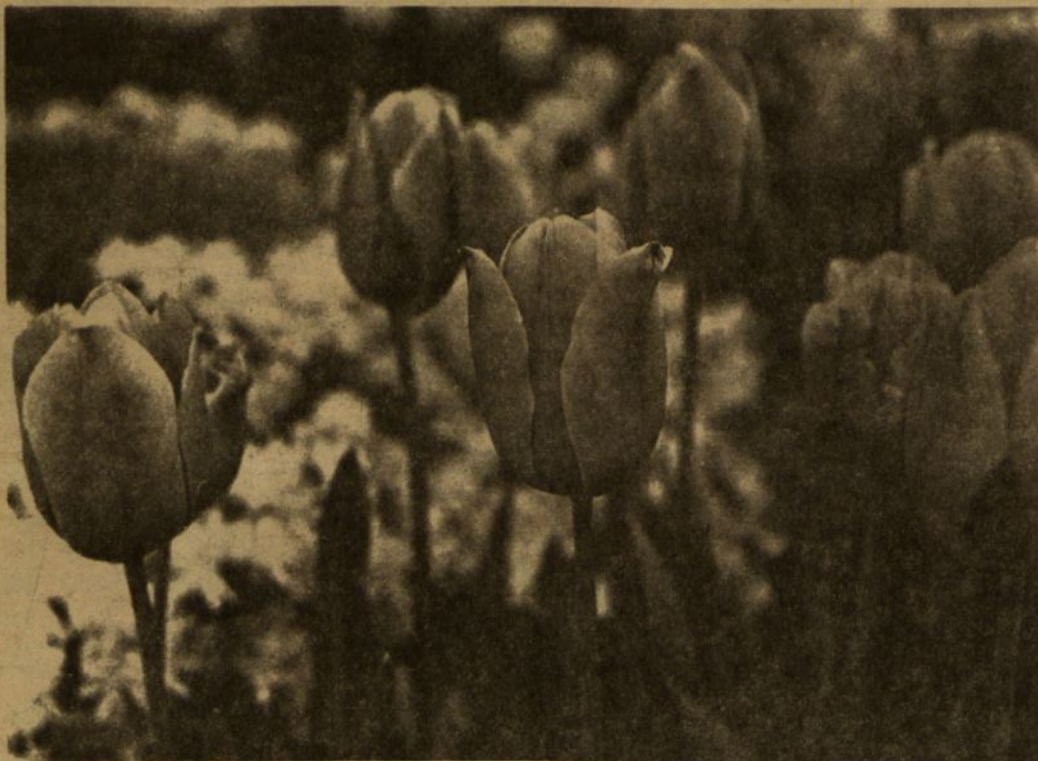
Grįžęs iš pasikalbėjimo, rašytojas juokėsi iš tų žodžių, kurie jam atrodė tuščia ir beprasmiška sąvoka, pavartota asmenų, nebuvusių kare ir nežinančių, kas iš tikrųjų yra karas ir ką kareiviai frontuose išgyvendavo. Pagaliau, kiekviena generacija yra kuo nors ir kam nors "praužuvusi". Taip visuomet buvo ir taip visuomet bus, samprotavo buvęs kareivis Ernestas.

Bet ši supykusio Paryžiaus garažininko frazė, mesta neguiviam mechanikui papeikti, tą pačią dieną pakartota Gertrudės Stein pasikalbėjime, vėliau su pasigardžiu linksniojama kituose pokalbiuose ir galiausiai patekusi į laikraščius ir knygas - padarė didelę istoriją.

LOS ANGELEČIAI Į KAZIUKO MUGĘ!

Los Angeles Skaučių Palangos Tuntas intensyviai ruošiasi Kaziuko mugei, kuri įvyks balandžio mėn. 25 d. Šv. Kazimiero parapijos kieme. Visos mažos ir didelės sesės, o taip pat ir tėvai dirba įvairius rankdarbius ir tikisi sulaukti daug lankytojų ir pirkėjų. Visi maloniai kviečiami. Iš šios nuotraukos galite matyti tik mažą dalį to, ką rasite atėję į mugę.

Tulpės žydi.

R. Kisieliūnas nuotrauka

Ar norite atiduoti miesto valdybai

visus savo pinigus, kurių jie nereikalingi??

Vote NO!

ISSUE 7 -- MAY 4

NETIKĖKIT BURMISTRUI, kai jis sako "Kai kas priemiestyje sumokės JŪSŲ mokesčius". Tik jūs ir jūsų šeima mokės — kiekvienais metais ir visą gyvenimą.

Tai gali būti paskutinė proga pajamų MOKESČIŲ GALUI! JUNKIS ŠIANDIEN SU TŪKST. SAVO DOLERIU PRIE

CLEVELAND TAXPAYERS COMMITTEE

1258 EUCLID AVENUE

EDWARD F. KATALINAS, Exec. Sec.

Dainava švenčia pirmąjį dešimtmetį

Dainavos stovykla prie Manchesterio miestelio, Mich. šiemet švenčia 10 metų sukaktį. Lietuvių jaunimo stovykla yra Chicago, Detrito ir Clevelando trikampyje (180 mylių nuo Clevelando, 60 mylių nuo Detrito ir 160 mylių nuo Chicago).

Stovyklos iniciatorius ir steigėjas dr. A. Damušis, talkinamas Tarybos, valdybos ir Globos komiteto, yra įdėję daug rūpesčio ir širdies į planuojant, organizuojant ir telkiant lėšas. Per 10 metų stovyklon investuota arti 200,000 dol. surinktų iš rėmėjų, šimtininkų, aukotojų ir stovyklautojų. Ir Clevelando lietuviai yra gražia suma (arti 20,000 dol.) prisidėję prie stovyklos įsigijimo ir jos tobulinimo.

Su pavasariu atgimsta ir Dainavos stovykla. Nors jau ir šią žiemą ji nebuvo vieniša, kaip ankstyvesniais metais, betgi daugiausia gyvybės ji parodo, kai iš miestų susirenka kryžstaujantis ir pilnas energijos jaunimas savo vasaros atostogoms. Čia 228 akry plote, su kalvomis ir slė-

niais bei Spyglio ežerėliu, jaunimas turi erdvės savo energijai išlieti. Stovyklos ežeras, kuris yra viena didžiųjų atrakcijų stovyklautojams, pereitą rudenį, nuleidus vandenį, buvo išvalytas, sutvarkyti krantai, padarytas antras paplūdimys stovyklautojams. Kitame ežero šone esančiu paplūdimiu naudosis tikrai svečiai ir kiti atostogautojai. Stovyklaujančiam jaunimui padarytos dvi meksfaltuotos žaidimų aikštės, šį pavasarį pasodinta 9000 medelių, gerinami platinami įvažiavimo keliai, praplatinamos mergaičių miegamųjų patalpos. Dainavos stovykla kasmet gerinama, taip kad ji jau ir dabar yra viena iš geriausių, jei ne pati geriausia, lietuvių jaunimo stovykla.

Naujame erdviame administracijos pastate, kur yra didžiulė salė (koplvėčia), 16 didelių kambarių, virtuvė, patogumai, bibliotekos kambarys ir administracijai patalpos, gali vasaroti šeimos. Šis pastatas yra žiemą apšildomas, tad galima rengti žiemos stovyk-

las bei kursus. Jau pareitą žiemą kelios didelės grupės naudojosi šiuomis patalpomis ir stovykla. Pastatas su įrengimais kaštavo 56,000 dol.

Clevelande, kaip Chicagoje, Detrito ir New York'e, veikia Dainavos jaunimo stovyklos Globos komitetas, kuriam vadovauja Simonas Laniauskas, padedamas kun. P. Dzegoraičio, O. Ralienės, V. Palūno, J. Piktturno ir V. Rociūno. Komitetas per dešimt metų yra panaudojęs visas priemones stovyklos lėšų telkimui: ieškojęs šimtininkų, aukotojų, organizavęs laimėjimus, rinkliavas, rengęs koncertus, pietus, vakarienes ir t.t.

Ir šiemet komitetas, padedamas talkininkų, vykdo rinkliavą. Sukakties proga norima sutelkti kiek daugiau lėšų, kad būtų galima padėti sumažinti stovyklos skolas (33.000 dol.) ir pagerinti stovyklavimo sąlygas.

Kiekvienas paaugutas doleris visu 100% patenka Stovyklos administracijos įždan. Kiekvienas doleris padeda tai jaunimo institu-

Ši iškaba pasitinka atvykstančius į Dainavos stovyklą. Jos pagaminimo išlaidas apmokėjo pensininkas Vincas Degutis iš Clevelando. Dainavos stovyklą remia visi, nežūrint nei amžiaus nei socialinės padėties.

V.R. nuotrauka

cijai, kurios tikslas auginti ir auklėti lietuviškąją kartą. Čia per vasarą pereina keli šimtai jaunimo, kurie sustiprėja netik fiziniai, bet padidina ir pagilina savo lituanistines žinias. Tad neturėtų būti tokių, kurie

atsisakytų nors kuklia auka paremti Dainavą. Komitetas tikisi iš clevelandiečių geros širdies ir aukos.

Vc. Rc.

Lietuvių Fondas

Idėjos ir geri sumanymai gimsta ne minioje, bet atskirų individų mintyse.

Tokia kilni ir reikšminga idė-

ja savo laikui kilo LB veikėjų mintyse. Jie, turbūt, pagalvojo: paskelbs viešai ir sumanymas bus tuoj įknytas. Girdi, jeigu kitos tautos nariai tik per dešimtį metų sudėjo savo tautos ir valstybės reikalams virš 60 milijonų dolerių, kodėl mes, pradžiai, bent vieną milijoną negalime sumesti. O to vieno milijono tik nuošimčiai padengtų degančią reikalingas lėšas lietuviybės išlaikymui.

Jie tikėjo, jei atsiras tik vienas tūkstantis pasturinčių lietuvių, sumes po tūkstantinę, jau ir turime pirmąjį milijoną, o jei ne, tai yra apie milijoną lietuvių laisvame pasaulyje, ir jiems reikėtų tik po vieną dolerį paskirti jau ir yra milijonas.

Atsiliepė, bet ne skaičius, o tik nuošimtis. Bet vistiek pradžia viltinga. Atsiliepė ne vien tie, kurie turta valdo, bet tie, kurie jautresnę lietuvišką širdį turi.

Tiesa, mes nesame niekeno įgalioji tikrinti kitų kišenės ir jų turty. Neturime teisėjų ir policijos, kurie priverstų atiduoti duoklę. Kaip gyvenimas parodė nesusilaikėm nė vieno tūkstančio tūkstantininkų, nė vieno dolerio masės, bet įsitikinom, kad populiariausia aukotojų kategorija bus šimtininkai. Populiariausia, nes iš dešimties šimtų turime tūkstantį, ir kad šimtinę paauguti dirbančiam yra įmanoma.

Žinome, kad daugelis pasiruošę tą šimtinę aukoti, bet vis neprisiruošia, vis atidėlioja. Jie reikalingi tik priminimo.

Yra vilčių, kad Lietuvių Fondui, jei ne greitai, bet bus sudėtas pirmas milijonas.

(vd)

**Kainos, kainos, kainos.
Pagailėkite! Nejaugi jos
niekad nesumažės?**

**O, taip! Elektra
kaip tik atpigo.**

Dabar naujomis žemesnėmis ratomis elektra yra geresnis pirkinys nei bet kada. Po 1940, vidutinė elektros vieneto kaina sumažėjo 28%. Tai lieka nepastebima, gavus sąskaitą, bet tai tikra tiesa. Paprastai, jūs naudojate kas kart daugiau elektros. Tik pagalvokite apie naujas priemones po 1940, kurios elektros pagalba sudaro

jūsų moderniško gyvenimo pagrindus: keptuvės, elektrinės antklodės, šaldytuvai, plaukams džiovintuvai, dėžučių atidarytojai, indų plovimo mašinos, geresnis apšvietimas, televizijos.

Yra ir daugiau dalykų, palengvinančių gyvenimą elektra.

O kas geriausia, tai ta aplinkybė, kad kuo daugiau elektros suvartojate, tuo ji darosi pigesnė. Ir taip elektra darosi geresniu ir pigesniu pirkinium jūsų biudžetui. Vargu, ar rasite kitą taip pingantį pirkinį, netiesa?

The ILLUMINATING Company

An Incorporated Company Serving The West Coast of the United States

VERBŲ SEKMADIENIO GIESMIŲ VAKARAS

Antanas Nakas

Verbų sekmadienį lietuvių liuteronų Tėviškės bažnyčioje Chicagoje įvyko giesmių vakaras. Ši lietuvių parapija Chicagoje yra labai skaitlinga. Tad nenuostabu, jog į giesmių vakarą prisirinko pilnutėlė bažnyčia, ne tik parapijiečių, bet ir kitų tikybų lietuvių, kurie dideliu pasitenkimu išklause gražaus, iškilmingo koncerto.

Šios parapijos siela yra kunigas Anas Trakys, besidarbuojantis čia jau ilgus metus. Jis yra vienas iš žymių lietuvių puoselėtojų Chicagoje, sugebančis savo asmenybe, melle Dievui ir lietuviškumui, apjungti didelį skaičių lietuvių. Savo maloniū būdu, tolerancija jis sugeba užmegsti ryšius su įvairių pasaulėžiūrų ir tikybų žmonėmis.

Giesmių vakaras buvo parparintas prasmingais ir giliais kun. A. Trakio įsiterpimais, kuris šį koncertą pradėjo šiais žodžiais: "Tebūna šis giesmių vakaras Verbų šakelė, kuria visi šios programos dalyviai skiria Kristui". Psalmių paskaitymas (96 ir 130 psalmė) ir jo paties žodis, skirtas birželio įvykiams paminėti, buvo gilus ir prasmingas.

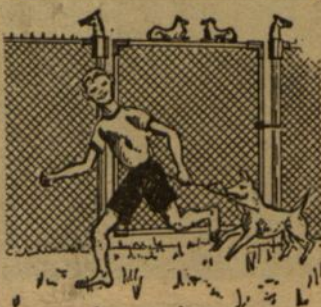
Muzikinė šio vakaro programa buvo labai įvairi ir turtinga. Mišrus choras, vyrų trigubas kvartetas, diriguojamas J. Lampsačio, pagledojo Beethoveno, Hendelio, Adams, Bortianskio, Mendelsono ir Strollo kūrinius. Choro giesmės, Lampsačio diriguojamos tikslu ritmu, Raskart praskambėdavo vis dinamiškiau ir įvairiau. Malonu buvo patirti, kad dirigentas turi gerą muzikinį skonį, parinkdamas vertingas kompozicijas ir kad choro paruošimui įdėjo daug darbo ir sielos.

Be mišraus choro girdėjome mergaičių trio (J. Jurgaitytė, K. ir R. Srugytės), moterų duetą (B. Variakojienė ir L. Gružas), solistą bosą J. Vaznellį, kuris pagledojo V. Jakubėno "Nejaugi vėl, o Diev", J. Loewe baladę "Laikrodė" ir J. Strollo "Parveski, Viešpatie" su mišriu

choru. Raminta Lampsaitytė pianinu, paskambino J.S. Bacho D-mol Prelūdą ir Fugą. Beto labai įdomus buvo V. Jakubėno vargonais atliktas solo Preludas ir Postludas. Dideliais šio vakaro talkininkais ir akompaniatoriais buvo V. Jakubėnas ir R. Lampsaitytė.

Šis vakaras buvo paženklintas lietuviškumu, kuriame atspindėjo visų šio koncerto organizatorių, programos dalyvių darbštumas, drausmė, pareigingumas, o ypač kunigo Anso Trakio asmenybė.

**DABAR GERIAUSIAS
LAIKAS ĮRENGTI
TVORAS JŲSŲ NAMŲ
PUOSNUMUI IR ŠEIMOS SAUGUMUI.**

Įrengiame tvoras, duris, langus, stogelius, tureklus ir kitus įvairaus metalo, plastikos ir stiklo gaminius jūsų pagerinimui ir papuošimui.

**KOSTAS
BUTKUS**

Telefonai: CHICAGO

LUdlow 5-6291,

bet kuriuo laiku,

PROspect 8-2781

rytais ir vakarais.

ATSILANKĘ Į DIRVĄ 6907 Superior Ave.,

rasite ne tik naujausių ir seniau išleistų lietuviškų knygų, bet yra gausus pasirinkimas plokštelių, rankų darbo medžio drožinių, audinių ir gintaro išdirbinių.

Istaiga atdara kasdien iki 5:30 val. vak., šeštadieniais iki 2 val. p. p.

K. Loretei baigė Bostone pabaltiečių koncertų sezoną

Bostono pabaltiečių -- estų, latvių ir lietuvių -- kultūriniam gyvenime vis reikšmingesni darosi trys koncertai, kuriuos atlieka savo menuose iškilių tautų instrumentininkai ir dainininkai. Balandžio 9 d. Jordan Hall'e baigėm Pabaltiečių - Amerikiečių d-jos rengiamą koncertų devintąjį sezoną, o tų meninių pajėgų dar vis nepristigo. Ilgesnį laiką rengėjus slėgė koncertų lankytojų pasyvumas, nepakankamas jų kiekis didelėj ir geroj koncertų salėj, bet šį sezoną жаupasirodė ženkliai, kad ir ta abejingumo siena bus nugriauta. Per devynis sezonus žmonės pamatė, kad tų koncertų meninis lygis yra aukštas, kad beveik kiekvienam atveju apie juos palankiai rašo Bostono spauda, kad, pagaliautų koncertų išlaikymas bei rėmimas yra pabaltiečių garbės reikalas.

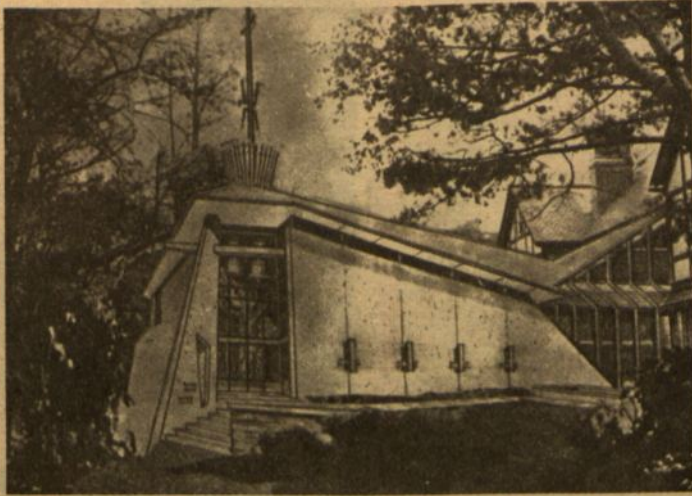
Devintojo sezono koncertų eilėj Lietuvą atstovavo jauna ir talentinga dainininkė Lilija Šukytė, Latviją itin savo mene stiprus čelistas Ingus Naruns ir Estiją pagarsėjusi pianistė-virtuozė Kabi Loretei.

Estai ir latviai carinio valdymo metais savo kultūriniam gyvenime neturėjo to apinasrio, kuris buvo uždėtas lietuvių tautai, jų teatrali ir muzikinės institucijos yra vyresnio amžiaus, todėl jie turi užsilauginėti ypachiai pajėgių instrumentininkų - smuikinių, pianistų, čelstų ir kt. Pastangoms muzikiniame mene pasiekti aukšto lygio, be įgimtų talentų, dar yra reikalingas nemenukas laiko tarpas. (Žymiai ilgesnis, negu kuriai nors kitai akademinio išsilavinimo profesijai). Atrodo, kad estai ir latviai to laiko neapramiegojo. Tą įspūdį sustiprino latvių solistas Ingus Naruns ir dabar estų pianistė K. Loretei. Kai

klausai tokių koncertų, nenorom pasidarai išvadą: jeigu mes būtumėm daugiau išgarsintos ir daugiau gerbiamos tautos, tie mūsų menininkai pasauly būtų garstūs žmonės. Deja, mums dar vis tenka sunkiai kautis, kad kas nors pamatytų, jog ir mes esam, jog ir mes šį tą mokam, turim ir galim. Toj kovoj regimą ir pagirtiną indėlį krauna taip pat ir pabaltiečių rengiami koncertai Bostone.

Estų pianistė K. Loretei tuo požiūriu laimingesnė, kad ji yra išteklėjusi už pagarsėjusio švedų filmų režisieriaus Ing. Bermanno. Kaip tokia ji yra įdomus "paukštis" ir vadinamai didžiai spaudai. Jei apie kitus pabaltiečių koncertantus toji spauda prieš jų pasirodymus tede tik kelių sakinių žinutes, tai apie K. Loretei iš anksto buvo paskelbta keletas ilgesnių rašinių, papuoštų pianistės nuotraukom. Savime aišku, po koncerto pasirodė itin palankūs muzikos kritikų atsiliepimai, tačiau to K. Loretei tikrai nusipelnė, nes jos pianistinė klasė regimai yra aukšta. Nelengva pasakyti, kiek tas pasisekęs garsinimas koncerto salėn patraukė amerikiečių, bet estų, latvių ir lietuvių buvo apipilnė salė.

Pianistės K. Loretei koncerto programa buvo įvairi ir turtinga -- Beethoveno Trisdešimt dvi variacijos C. Minor, Hindemith'o Sonata Nr. 3 (1936), Chopino Bar karolė, Op. 60, estų kompozitoriaus Eduardo Tubin'o (g. 1905) Trys estų liaudies šokiai ir Schumann'o Fantazija C Major, op. 17. Jau skambindama Beethoveno nuotainingas ir itin spalvingas variacijas, K. Loretei parodė, kad ji yra fortepioninio skambinimo virtuoze, ypachiai puiki technike, nestokojanti užgavimo jėgos, o taip

Lietuvių pranciškonų koplyčios, ruošiamos statyti Kennebunkporte, projektas kurį darė arch. A. Kulpavičius. Statybą tikimasi pradėti šią vasarą.

pat lyrizmo ir subtilaus frazavimo. Jos paskambinti kūriniai sudarė vientisą ir išbaigtą paveikslą. Buvo ir dėl ko nustebti: Hindemith'as atrodė žymiai konservatyvesnis už estų Tubiną, kuris pastaruoju metu gyvena Stockholm, Švedijoje ir yra laikomas šio meto žymiausiu estų kompozitorium. Jo šokiai atspindi ne tik estų liaudies ritmų "egzotiką", bet ir ypač modernią kompozicinę techniką. K. Loretei abiejų muzikos naujovinėlių kūrinis paskambino su gracija ir neabejotinu stiliumi apvaldymu. Chopin'as ir Schumann'as nuo seno yra pianistų ir klausytojų pamėgti kompozitoriai. Tų dviejų komp. kūrinius skambindama, K. Loretei paliudijo, kad ji turi ne tik virtuosinę skambinimo techniką, bet ir sielą -- gilų ir subtilų poetinį jausmą, muzikines frazes dainuojančią sielą. Du bisai, klausytojų karštais plojimais išprašyti, baigė šį puikų fortepioninės muzikos koncertą, o taip pat ir Pabaltiečių - Amerikiečių d-jos rengiamą koncertų devintąjį sezoną. K. Loretei buvo apdovanota dviem rožių puokštėmis.

Pabaltiečių - Amerikiečių d-jos, kurios pirmininku kelinti metai iš eilės yra lietuvis dipl. inž. Vytautas Izbičkas, jau skelbia dešimtajį koncertų sezoną. Jie bus rengiami toj pačioj konservatorijos salėj -- Jordan Hall. Baisiai norisi tikėti, kad klausytojų upė jau nebeapsikals ledu... St.S.

Gegužės 1-9 dienomis Čiurlionio galerijoje galėsite pasigrožėti Australijos lietuvių dailininkų grafikos darbais. Matysite E. Kubbos, V. Rato, H. Šalkausko, A. Šimkūno ir A. Vaičiūno kūrinius. Rengia Santara-Šviesa.

Lietuvių spaudos atstovai Margutyje. Iš kairės: A. Valentinas, M. Valiukėnas, Vl. Butėnas, Pr. Gudas, H. Žemelis, J. Janušaitis, Alg. Antanaitis, V. Adamkavičius ir P. Petrutis.

V. Noreikos nuotrauka

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS! PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

NEW YORK

* VIRGILIJOS MATEKŪNAITĖS IR INŽ. EVALDO REMEZO jungtuvės vyks š.m. gegužės mėn. 8 d. Apreiškimo Parapijos bažnyčioje 11 val. rytą.

Inž. Evaldas Remeza yra baigęs City College New Yorke inžinerijos - architektūros skyrių. Taip pat, esant jam universitete, jis lankė karininkų paruošiamąją mokyklą ROTC ir buvo pakeltas į armijos leitenanto laipsnį. Dabar jis atlieka Virgijnijos valstybėje karinę prievolę ir kartu studijuoja karo inžineriją.

Studentavimo laikais inž. E. Remeza aktyviai pasireiškė lietuvių studentų gyvenime: kelis metus buvo Korp! Vytis ir Lietuvių Studentų Sąjungos pirminku. Taip pat, kaip sporto mėgėjas, priklausė Lietuvių "Atletų" klubui ir buvo aktyvus žaidėjas.

Virgijija Matekūnaitė yra baigusi Hunter College, kuriame

įgyjo Bachelor of Arts laipsnį zoologijos ir chemijos srityje. Tęsdama studijas ji dirba kaip laborantė savo srityje Sloan Kettering Institute. Ir ji, kaip ir inž. E. Remeza, aktyviai reiškėsi lietuvių studentų gyvenime ir apie 12 metų dalyvavo Jadvygos Matalaitienės tautinių šokių grupėje.

Abu jaunavedžiai po vestuvių išvyksta į Prancūziją ir ten pasiliks gyventi apie du metus, kur inž. E. Remeza atliks karinę prievolę, dirbdamas karo inžinerijos srityje, o Virgijija tęs studijas Prancūzijos universitete.

CLEVELANDE

PARDUODAMAS NAMAS

3 miegamųjų bungalow, tarp Lake Shore Blvd. ir E. 185 gt., prie Naujosios parapijos. Namas labai gerame stovyje. Garažas.

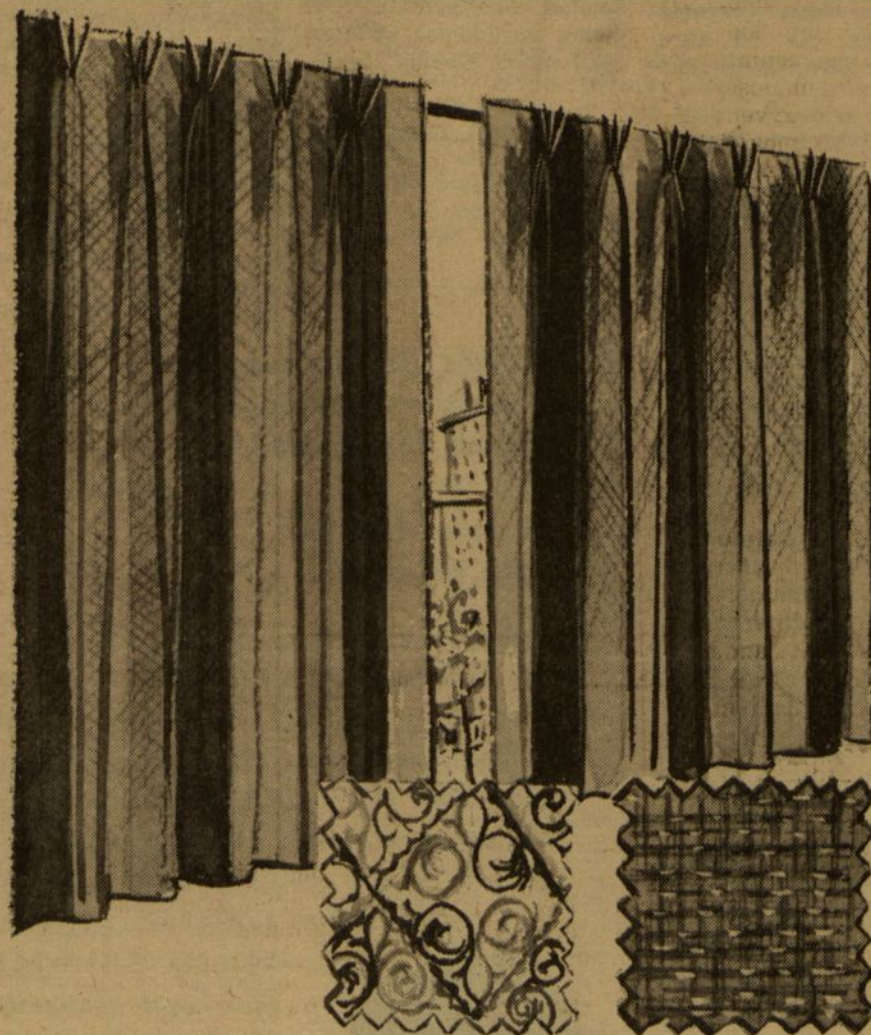
Teirautis

REY NAUSNER

PO 1-5070 WH 4-4411 (44-47)

USE EAGLE STAMPS LIKE MONEY AT ALL 5 MAY CO. BASEMENT STORES!

MAY'S BASEMENTS

Pluoštinių užuolaidų išpardavimas

Dydžiai kiekvienam langui... Įkainuota sutaupoms!

Calvert Crystal Glass Draw užuolaidos

Lygių spalvų pluoštinės medžiagos, paruoštos vaizdo papuošimui. Baltos, rusvos, auksinės, meloninės, avocado žalios.

50x36"	2.99	75x45"	5.99	160x63"	10.99
50x45"	3.49	75x63"	6.99	100x84"	12.99
50x63"	3.99	75x84"	8.99	150x84"	18.99
50x84"	4.99			150x63"	16.99

4.99
Pora
50x84 inč.

Shadow Stripe Fiberglas užuolaidos

Tonas ant tono dryžais dekoratyvumui. Pluoštai laboratorijose tikrinti. Maize (šviesaus aukso, tamsaus aukso ir maize atspalviai). Aqua (mėlyni, žali, jūros atspalviai).

48x36"	4.99	72x63"	11.99	144x63"	21.99
48x63"	5.99	72x84"	12.99	144x84"	24.99
48x84"	6.99	96x63"	14.99	Valances	2.49
		96x84"	16.99		

6.99
Pora
48x84 inč.

Stambių pluoštų užuolaidos

Puikių baltų ir auksinių spalvų, stambių pluoštų, skalbiamos, nereikalingos prosinimo, sunkios medžiagos.

48x45"	7.99	72x45"	15.99	96x63"	19.99
48x63"	8.99	72x63"	16.99	96x84"	21.99
48x84"	9.99	72x84"	17.99	144x63"	32.99
144x84"	34.99				

9.99
Pora
48x84 inč.

Kirsch lengvai susistumią turėkliai, pritaikomi įvairioms užuolaidoms

#3823—28 iki 48"	2.79	#3825—48 iki 86"	3.98
#3826—66 iki 20"	5.50	#3827—86 iki 150"	6.98

Lengvai įjungiami kabliai (pakankamai užuolaidos pločiui) 69 c. pakelis

Gaila, kableliams nepriimami užsakymai nei paštu nei telefonu

Paštu ir telefonu užsakymai priimami... Šaukit CH 1-3070

BASEMENT DRAPERIES DOWNTOWN, HIGHTS, PARMATOWN

• Dirvos sukaktuvinis banketas įvyks rugsėjo 25 d. Šv. Jurgio parapijos salėje, klebonui kun. B. Ivanauskui maloniai sutikus salę išnuomoti.

Šokiams gros populiariusis Melodie Band orkestras. Dėl banketo tvarkos ir programos savo skaitytojus informuosime kiek vėliau.

Malonu, kad po ilgesnės pertraukos vėl galės susirinkti ir kartu pabūvoti Dirvos bičiuliai ir rėmėjai.

• Edward F. Katalinas, Clevelando miesto tarybos narys, yra pirmininku naujai sudaryto komiteto, kurio tikslas paaiškinti Clevelando gyventojams, kad barmistro pasiūlytas pajamų mokesčio projektas nereikalingas. Komitetą sudaro visa eilė Clevelando reikalus suprantančių žmonių, kurie puikiai matė, kad mokestis, siūlomas priimti gegužės 4 d. balsavimuose, neliečia priemiesčių gyventojus ir juos turės mokėti vieni Clevelando gyventojai. 21 mil. dol. suma, numatyta surinkti tais mokesčiais, šiuo metu nereikalinga. Mokestis labiausiai paliestų namų savininkus, kurie jais jau taip apkrauti. Tai būtų neturtingų žmonių apmokestinimas.

• Dail. Vytauto Igno, dabar gyvenančio New Yorke, ir Clevelando Meno Instituto profesoriaus skulptoriaus John Kingstono kūrinių paroda atidaroma gegužės 9 d. Gallery International patalpose Clevelande. Šiuo metu galerijoje vyksta suomių kilmės dailininko Bob Liikala ir keramikės Jan Jones kūrinių paroda.

• Kaip palikti namus šeimai be skolos, nelaimės atveju. Teiraukitės pas V. Giedraitį 944-6835 ar Z. Obelenį 531-2211.

VYSK. M. VALANČIAUS MOKYKLOS METINIS

BALIUS

šeštadienį, balandžio mėn. 24 dieną, 7:30 val. vakaro,
Šv. Jurgio parapijos salėje.

Baliaus programą išpildys buvę mokyklos mokiniai:

M. Alkaitytė, Rūta Mackevičiūtė, K. Gaižutis, A. Garlauskas, V. Stankevičius ir mokyklos reprezentacinė tautinių šokių grupė, šiam baliui paruošusi naują programą.

JURGIO JUODENO vadovaujamas orkestras išpildys dalį programos ir gros šokiams.

Staliukai rezervuojami pas tėvų komiteto narius.

Studentams bilietai bus galima įsigyti prie įėjimo.

Vysk. Valančiaus mokyklos atstovai tradiciniame lietuviškų murgučių pristatyme Clevelando burmistrui R. Locheriui. Burmistras tarnybiniiais reikalais tą dieną buvo išvykęs į Washingtoną. Mokyklos atstovai buvo šiltai priimti Mrs. Locher. Nuotraukoje (iš kairės) D. Čiurberkytė, J. Petraitytė, Mrs. Locher, I. Stasaitė ir A. Gelažytė. Stovi mokyklos vedėjas J. Stempužis, dešinėje L. Stempužis, V. Plodžinsko nuotrauka

• Čiurlionio Ansamblio 25 metų meninės ir tautinės veiklos sukaktuviname akademiname bankete ir koncerte dalyvauti kvietimus jau galima įsigyti ar užsisakyti: pas Edv. Steponavičių — tel. FA 1-5906 ir L. Leknicką tel. 371-5940. Dalyvaujant bankete, kas pageidautu, galima rez-

vuotis stala 10 asm. ir šiuo reikalu prašome kreiptis į A. Pautienį tel. ER 1-4168.

Mirusieji clevelandiečiai

Prieš Velykas Clevelande mirė ir buvo palaidoti šie lietuviai: Vincas Parvazas, Juozas Murauskas ir Eva Zorskis.

PARDUODAMAS NAMAS

Puikus 6 kamb. colonial. 1½ vonios kamb., pramogoms kambarys rūsy. Arti gero susisiekimo, krautvių (Lake Shore Blvd., E. 185 gt. ir Nauja parapija). Parduoda savininkas! Tel. IV 1-3140.

(46-47)

J. P. MULL-MULIOLIS
REALTOR

Šv. Jurgio parapijoje

Turime keletą gerų vietos ir dviejų šeimų namų. Bonna, Hecker, Addison, Cornelia ir kt. Arti gero susisiekimo, bažnyčios, mokyklos. Nebrangūs, galima pirkti su mažu įmokėjimu. Nedideli mokesčiai. Suinteresuoti skambinkite.

Investavimui

32 butų, arti Lake Shore Blvd. Naujas — mūrinis.

8 butai, nuoma 440 dol. mėn. 22,000 dol. Duokite pasiūlymą.

Didelis pareikalavimas vienos ir dviejų šeimų namų šv. Jurgio ir šv. Vito rajone. Norintieji parduoti ssobiai skambinkite UL 1-6666.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė, John Lorenz ir Ant. Mikoliūnas
15969 Euclid Ave.
UL 1-6666

DAINA IR JOS GELMĖS

Čiurlionio Ansamblio
25 metų proga

Daina, svarstant ją teorinėje - literatūros filosofijos plotmėje, skiriasi nuo kitų literatūros kūrinių. Skiriasi ji savo egzistencijos pagrindais ir savo "ontologija". Ji yra gyva, ji atsiskleidžia ir išsiskleidžia tik žodinio turinio ir melodijos harmonijoje.

Tačiau bet koks teorinis svar-

NIJOLĖ JANKUTĖ, altas, 9 metai priklauso Čiurlionio ansambliui.

REIKALINGOS
MOTERYS

Mokinės prie siuvamų mašinų

Mokins kvalifikuotus asmenis mūsų įmonės darbui. Darbas pastovus ir teikia akordinio darbo uždarbį.

Kreiptis nuo 8 val. iki 5 val. p. p. nuo pirmadienio iki penktadienio.

JOSEPH & FEISS CO.
2149 West 53 St.
Tel.: 961-6000.

DANUTĖ KIŽIENĖ, sopranas, 5 metai ansamblyje.

tymas yra dirbtinis, šaltas ir negyvas. Ir jis nėra vienintelis daiktų esmės pažinimo kelias ir šaltinis. Tai dera turėti galvoje, kalbant apie meną apskritai, tai ypač žinotina, susiduriant su daina. Ją reikia išgirsti, pajusti ir su ja susiliesti. Reikia joje būti ir gyventi.

Grįždamas iš Čiurlionio ansamblio koncerto, visada giliai susimąstai. Lyg buvęs pasaulyje, kurio siela ir esmė atsiskleidžia žodžio ir melodijos harmonijos gėlmėse. Ir paskui mąstai ilgai. Dažnai ligi kito koncerto, kurio lauk ir į kurį eini, kaip į didelę ir giedrą šviesos šventę.

Susikaupi ir lauki. Atsiskleidžia uždanga. Tylu. Ir tuoj daina. Viena, kita, trečia. Jų daug. Pamažu gyva, tik kiek sudvasinta, iš laiko tolumų sugrįžta praėjus. Ir, rodos, vėl girdi tą dainą, kuri ilgesingai aidėjo pa-

ARVYDAS KIŽYS, tenoras, 12 metų ansamblyje.

vasarių saulėleidžiais, kažkur girgždant sunkiems šieno vežimams. Dainą, kurią girdėjai ravingt linus ir aidint staklėms. Dainą, kurios intymumo gėlmės, apgaubtos slaptomis svajonėmis, atsiskleidžia skryniuose, pilnose raštuotų drobių. Dainą melės ir

skundo. Ir gilaus ilgesio, taip artimo žmogaus dvasiai.

Klausai. Ir girdi, matai ir jau ti kitą pasaulį. Jame visa dainuoja: rausvai melsvas saulėleidžio horizontas, javais žaliuoją laukai, su pasikartojančiais kalnelių motyvais, tamsiai žalios rasotos pievos, kryžkelių rimitis ir susimąstymas ir rūpintojėlių minties gėlmės, virstančios malda.

Klausai čia pat ir esi toli. Ten kur daina gimė. Ir giliai jauti

REGINA ZORSKIENĖ, sopranas, 5 metai ansamblyje.

kažką amžina ir gyva. Kažką, kas atsiskleidžia dainos minties ir jos poezijos gėlmės.

Čiurlionio ansamblio daina aidi jau dvidešimt penkeri metai. Jos klausydamas, negali prileisti, kad ji kada nors galėtų nutilti. Ne, ji negali nutilti. Ji amžina. Ji turi savo sielą. Ir link jai amžinybės. Amžinybės, kuri atsiskleidžia dainoje, dažnai palydimoje kanklių muzikos, atėjusios is amžių tolumų, susijusios su vaidilučių gyvenimo poezija ir legenda, sukaupusia tai, kas tau gyvenime buvo gražu, gilų, esmingą ir amžiną.

V. Kavaliūnas

IRENA NAVICKAITĖ, sopranas, 3 metai ansamblyje.

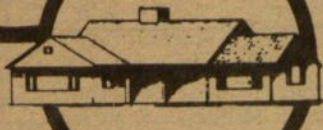
Skaityk ir platink
DIRVĄ

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

**JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES**

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

**PELNYKITE DIVIDENTUS
KETVIRČIAIS**

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

4½% DIVIDENTAI ISSIUNČIAMAI PASTU
KETVIRČIAIS... INVESTMENT
SĄSKAITOMS.

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

**ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION**

1117 So. 19th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: Area Code 312; 242-4395;

Suburban Phone: 656-6330.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Lietuvių Bendruomenės Centro valdyba bendra-rašiais paragino visas apylinkių valdybas suaktyvinti lietuviškos spaudos platinimo darbą spaudos mėnesio metu.

Taip pat Centro valdyba raštais kreipėsi į eilę spaudos darbuotojų su prašymu lietuvių spaudos reikšmę nuolatos kelti mūsų spaudoje. Spaudos darbuotojams taip pat išsiuntinėta trumpa Centro valdybos šios kadencijos veiklos apybraiža.

• Viltė Puzinienė, Estera Bendžiūtė ir Gema Kreivėnaitė, visos iš Pennsylvanijos apylinkių, užsiregistravo į lietuvių tautinių šokių ratelių vadovų-mokytojų kursus, kurie prasidės, š. m. birželio mėn. 13 dieną Dainavos stovyklavietėje.

Šie kursai yra gera proga visoms JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės apylinkėms bei liuanistinėms mokykloms paruošti tautinių šokių mokytojus ir ratelių vadovus. Tautinių šokių mokytojų stoka jaučiama visose lietuvių kolonijose. Į kursus dar galima registruotis JAV LB Centro valdybos sekretoriaus adresu: Kostas Januška, 2646 West 71st St., Chicago, Illinois 60629.

• Chicagoje, balandžio 11 d. lankėsi A. L. Rezistencinės Santarvės Komiteto pirmininkas B. Bieliukas ir čia įvyko Centro Komiteto posėdis, dalyvaujant į Centro Komitetą naujai įeinančiam nariui inž. V. Adamkavičiui.

Buvo aptarta visa eilė LRS veiklos klausimų. Nutarta skirti finansinę paramą. Metmenų žurnalui, šaukti šį rudenį LRS suvažiavimą ir buvo plačiai diskutuota persitvarkusio Vliko veikla bei duoti konkretūs pasiūlymai, kuriuos LRS atstovas iškels Vlike.

B. Bieliukas, lankymosi Chicagoje proga, turėjo pasitarimus su ūkininkų partijos pirm. R. Skipičiu. Į laisvės Kovotojų atstovais M. Naujokų ir M. Valiukėnu, Santaros-Sviesos Federacijos Centro Komiteto pirm. R. Mieželiu ir Atgimimo Sąjūdžio pirm. K. Oželiu.

DĖMESIO PRAEITYJE AKTYVIAI DALYVAVUSIEMS ČIURLIONIO ANSAMBLIO ČIURLIONIEČIAMS

Čiurlionio Ansamblio Si-dabrinio Jubiliejaus Komitetas maloniai kviečia visus čiurlioniečius dalyvauti ČA 25 metų meninės ir tautinės veiklos SUKAKTUVINIAMINE MINĖJIME, įvyks-tančiame Clevelande sekančia tvarka:

Gegužės 8 d., 7 val. vak. akademija, banketas, Šv. Jurgio parap. Auditorioje.

Gegužės 9 d., 1:30 val. ryto ISKILMINGOS PAMALDOS už žuvusius dėl Lietuvos laisvės, mirusius ir gyvus čiurlioniečius, Šv. Jurgio bažnyčioje.

Gegužės 9 d., 3:30 val. p. p. SUKAKTUVINIS KONCERTAS — Muzikos Instituto salėje, 11021 East Blvd.

Komitetas, neturėdamas šių čiurlioniečių adresų, negalėjo pasiųsti kvietimų. Todėl atsiprašydami prašome priimti šį mūsų viešą kvietimą. Apie dalyvavimą prašome skubiai pranešti Komiteto išdininkui Edv. Steponavičiui, 3338 Washington Blvd., Cleveland, Ohio 44118. Tel. FA 1-5906.

F. Eidimtas,

Komiteto Pirmininkas

"LAISKŲ LIETUVIAMS" KONKURSO LAUREATAI

"Santykiai tarp tėvų ir bręstančio jaunimo" — tokia aktuali tema buvo paskelbtas "Laiskų Lietuviams" straipsnių konkursas, kuriame galėjo pasisa-kyti tiek suaugusieji, tiek jaunimas. Konkurso jūrj komisija, apsvarsčiusi 18 rašinių, V. Kuliešiaus (100 dol.), dr. St. Biežio (40 dol.), V. Tumasonienės (10 dol.) ir kitų mecenatų premijas paskyrė sekančiai: suaugusiųjų grupės pirmąją premiją — P. Razminui iš Chicagos, antrąją — J. Jaskauskui iš Daytono, Ohio ir trečiąją — V. Šmai-žienei iš Winnipeg, Kanadoje; jaunimo grupės pirmąją premiją laimėjo A. Gajlytė iš Chicagos ir antrąją — A. Hermanas iš Vasario 16 gimnazijos Vokietijoje.

KONCERTAS -- KARTŪNO BALIUS

Lietuvių Dantų Gydytojų Sąjungos KONCERTAS - KARTŪNO BALIUS įvyks balandžio 24 d. 7:30 v.v. Chicagoje Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont. Dainuos solistė Nerija Linkevičiūtė, šokiams gros Neolituanų orkestras. Premijų paskirstyme už kartūno sunkeles dalyvauja visi baliaus svečiai. Staliukus prašome užsisakyti telefonu: CL 4-7450, OL 3-0057 arba HE 6-2643.

DIRVOS NOVELĖS KONKURSO PREMIJOS ĮTEIKIMO AKTAS

ir

BALIUS

įvyks gegužės 8 d., 7:30 v. v., šeštadienį, Balio Pakšto salėje, 2801 West 38th Street, Chicagoje.

Programoje: įteikimo aktas, meninė dalis, vakarienė ir šokiai. Meninėje dalyje dainuos Natalija Aukštuolienė, akompanuojant muzikui Antanui Kalvaičiui. Aktorė Eglė Vilutienė skaitys ištraukas iš premijuotos novelės.

Šokiams gros BALIO PAKŠTO orkestras.

Įėjimas su vakariene \$5.00 asmeniui.

Staliukus užsisakyti (iki gegužės 5 d.) pas Bronę Paplėnienę, 5647 So. Wood St., telefonas RE 7-8186 nuo 6-9 v. v. ir pas Eleną Matutienę, 2022 West 51st St., tel. PR 8-4236.

RENGIMO KOMISIJA CHICAGOJE

JAUNŲJŲ DAILININKŲ PARODA NEW YORKE

Akademinių Skautų Sąjūdžio New Yorko skyriaus pastangomis rytinio pakraščio jaunieji menininkai ir mėgėjai kiekvienais metais turi progą pasirodyti su savo darbais New Yorko ir apylinkių visuomenai.

Tokia mėgėjų meno paroda (jau ketvirtąjį) buvo surengta balandžio 10-11 d.d. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne. Savo paveikslus buvo išstatę 12 dailininkų: Audronė Bartytė, Martha Huley, Gediminas Liaukus, Alvina Šalis, Zenonas Ūselis, Valentina Ūselienė, Irena Vakselytė, Vytis Virbickas, Audronė Yermaitė, Tadas Žilevičius, Judita Žilevičienė ir Marija Žukauskienė. Viso buvo išstatyta 85 paveikslai, iš kurių 3 buvo parduoti.

Lyginant šią parodą su buvusiomis, elliniam žiūrovui susidaro įspūdis, kad visa eilė šios parodos paveikslų jau galėtų būti rodoma ir profesionalinio lygio parodose, ką patvirtino ir parodos globėjas dail. V.K. Jony-nas, pareiškdamas, kad daug iš-dėstytų paveikslų prašoka mė-gėjišką lygį. Menininkų ir lanky-tojų skaičiaus atžvilgiu šios pa-rodos laikosi pastoviai. Paskuti-niąją aplankė apie 250 žmonių, daug iš jų akademnės jaunuome-nės.

Sekmadienį prof. V.K. Jony-nas skaitė paskaitą tema "Meno keitimosi priežastingumas" Pre-legmentas įrodinėjo, kad meno prie-žastingumo šaknys nesikeičia. Keičiasi tik gyvenimo ir kūrybos linkmė, kurių sulaukyti nėra ga-limybės ir prasmės. Šią linkmę pakeisti bandoma Sovietų S-goje Tuo yra pakertama menininko laisva valia ir iniciatyva, ir pra-randama galimybė sukurti tikrą meno kūrinį. Šalia laisvos valios išradingumas ir nesikartojimas yra esminiai kūrybos faktoriai. Gi kai menininkui yra palieka-ma laisva valia kurti, tai pats gyvenimas padiktuoja kūrinio po-būdį ir vienokį ar kitokį meno kryptį. Dail. Jonynas išvardino ir trumpai apibrėžė visą eilę meno krypčių: kubizmą, abstrak-tizmą, neoklasicizmą, ekspres-sionizmą, tadaizmą, surrealizmą

ir kt. Išvadoje jis pateisino bet kokį meno kūrinį, kuris yra atlik-tas kūrejo laisva valia, ir nėra kopijuotas. Diskusijų metu kla-usimus statė R. Kezys, V. Ūse-lienė, ir K. Šilūnas. Dail. Jony-ną publikai pristatė Korp! Vytis New Yorko skyriaus pirm. senj. Ričardas Legeckis.

Po paskaitos Akademikų Skau-čių Draugovė, vadovaujama Audronės Senkutės, pavaišino kava ir sausainiais visus dalyvius, kurių buvo virš 100.

Z. Ūselis parodos rengėjams padovanojo vieną iš savo paveiks-lų. Akademikai skautai šį paveiks-lą išstatė loterijon, laimėtojut-a-po Edvardas Gudaitis. Loterijos pelną (50 dol.) akademikai pa-skyrė savo žurnalui "Mūsų Vy-tis" paremti. P. Zenonui Ūse-liui šia proga reiškia nuošir-di rengėjų padėka.

R. Kezys

• Akademikų Skaučių Draugovės Centro Valdyba 1965 m. pasiskirstė parei-gomis: pirmininkė — Audronė Kubiliūtė, 6130 S. Ar-tesian Ave., Chicago, Ill., tel. 925-3880; vicepirm. — Danguolė Markutė, kandi-dačių globėja — Ramunė Kviklytė, išdininkė — Bi-rutė Koncūtė, garbės gvnė-ją — Ina Stadašnikaitė, garbės teismas — Rūta Ku-likauskienė, Milda Mikėnie-nė, Aldona Venckienė, Dalė Navickienė, Vida Radvenie-nė.

• Naujosios Anglijos Ateitininkų metinė šventė įvyks Nekalto Prasidėjimo Vienuolyno sodyboje — Putname, Conn. gegužės 16 d. šventė pradedama pa-maldomis 11 val. 30 min. Vakare vaišės ir šokiai.

• Inž. Bronius Nainys, LB Chicagos Apygardos valdybos pirmininkas, bal. 9 d. skaitė paskaitą Chica-gos studentų neolithuanų sueigoje. Paskaitoje buvo nuodugnai išdėstyta Lietu-vių Bendruomenės uždaviniai ir priemonės jiems vykdyti. Sueiga, kurioje dalyvavo apie 30 neolithua-nų, įvyko inž. J. Jukūno rezidencijoje.

• Jonas Milišauskas, Ke-nošos LB apylinkės pirmi-ninkas, lankėsi Chicagoje ir turėjo pasitarimus su LB pareigūnais inž. B. Nainiu, P. Gramontiene, inž. Valdu Adamkavičium ir kitais apylinkės veiklos ir litua-nistinės mokyklos reikalais. Jono Milišauskos iniciatyva prie Kenošos LP apylinkės suorganizuotas naujas spo-rto klubas.

• LB Chicagos apygardos valdyba Margučio radi-jo programos rėmuose ati-daro savo pusvalandį. Ofi-cialiai Bendruomenės pus-valandis pradės veikti bal. 23 d. kiekvieną penktadienį.

• Meksleivių pavasario šventė, kurią organizuoja LB Chicagos apygarda,

DETROITE RUOŠIA MAJ. J. ŠIMKUI PAGERBIMĄ

Majoras Jonas Šimkus, Mažosios Lietuvos veikėjas, savanoris -kūrėjas, Vyties Kryžiaus kavalierius, Kauno miesto savivaldybės šaulių kuopos ilgametis pirmininkas, gegužės 2 d. Detroito Lietuvių namuose bus pagerbtas.

Paskelbus nepriklausomą vals-tybę, savanorių būrių būriai trau-kė į organizuojamos kariuome-nės punktus. Mažosios Lietuvos stūnus, tėvų ir Martyno Jankaus lietuviškoje dvasioje išauklėtas Jonas Šimkus iš Vidutaičių km., Kulminų valsč. Tilžės apskr., su būriu Tilžės lietuvių stojo sava-noriais į II pėst. Žemaičių ba-talioną Tauragėje. Šimkus daly-vavo kovose subolševikais ir len-kais, kaip artlieristas 1932 m. Šimkus, majoro laipsnyje išėjo į atsargą. Už pasižymėjimą kovose apdovanotas Vyties Kryžiumi. Maj. Šimkaus krūtinę puošia me-daliai ir ordinarai. Atsargoje bū-damas tarnavo Kauno miesto sa-vivaldybės šaulių kuopai, maj. Šimkus buvo ilgametis jos pirmi-ninkas. Čia Detroito, kap. J. Pet-rulloniui organizuojant šaulių kuopą, maj. Šimkus su žmona Mari-

ja buvo vieni pirmųjų organizato-rių. Detroito šauliai, įvertindami maj. Šimkaus didelius nuopelnus Lietuvai, ruošia jam pagerbimą 1965 m. gegužės m. 2 d. Lietuvių namuose. Jo garbei parodėlė kun. V. Krisčiunevičiaus nauja Lietuvos pašto ženklų kolekci-ja, kurių dar Detroito lietuviai nematė, iš šaulių bibliotekos re-tesnės knygos, žurnalai, audiniai, mezzginiai, medžio drožiniai, gin-taras ir kita...

Parodėlė Detroito Lietuvių vi-suomenel bus atidaryta gegužės mėn. 2 d. 12:30 val. ir tęsis iki 6 val. vakaro.

3 val. iškilmingi pagerbimo pie-tūs.

Detroito lietuviai, norintieji dalyvauti pietuose, prašom iki ba-landžio m. 29-os dienos užsire-gistruoti pas p.p. V. Paužą ar J. Petrullonį jų krautuvėse, arba Lietuvių namuose pas P. Žiuką.

įvyks gegužės 23 d. Bučo sodyboje Willow Springs, Ill.

• Pranas Puodžiukaitis, gyvenantis Chicagoje, balandžio 11 d. minėjo savo 75 metų amžiaus sukaktį. Jis su žmona atvyko iš Lie-tuvos prieš 4 metus. Abu dirba ir labai patenkinti Amerika. Pranas Lietuvoje buvo pašto tarnautojas Kud. Naumiestyje ir Kau-ne.

• Adelę Burbienę 60 m. amžiaus proga, Chicagoje pagerbė klubų ir organiza-cijų, kuriems ji priklauso, nariai B. Pakšto salėje. Da-lyvavo 230 svečių. Griežė J. Joniko orkestras. Meninę programą atliko O. Skeve-riūtė ir J. Mikužiūtė.

Detroito, 1964-ųjų metų šaulių kuopos valdyba: J. Kinčius, St. Pranėnienė ir Br. Burba suren-gė šaulės St. Pranėnienės namuo-se ilgamečiui kuopos p-kui, šau-lių kuopos įsteigėju kap. Jonui Petrulloniui pagerbimą į 60-ties metų suakties proga. Rengėjai sukaustuvininkui įteikė knygą: "Ne-priklausomai Lietuvai".

1956 m. gegužės m. 16 d., Lie-tuvių namuose, Detroito laisvės kovų junginys rengia žuvusiems už Lietuvos laisvę pagerbimą. Programa: pamaldos už žuvu-sius dalyvaujant organizacijų vė-liavoms bažnyčioje ir minėjimo salėje. Paskaitą skaitys L. Pra-puolenis. Po paskaitos epizodi-nis montažas: "Paskutinis žy-gis." Montažą paruošė Justas Pus-dešris. Išpildys vietinės meno jėgos ir Šv. Antano parapijos cho-ras, vedamas muziko Alberto Mateikos.

V.T.